

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik VI.

V Ljubljani, oktobra 1889.

10. zvezek.

Praznik sv. rožnega venca.

I. Marija duhovna roža.

»Roža duhovna — prosi za nas.«
Sv. Cerkev v Lavretanskih
litanijah.

Danes obhajamo praznik sv. rožnega venca. Zakaj se molitev sv. rožnega venca takó imenuje, vam je znano. Kakor v dišečem vencu, spletenem iz samih belih, rudečih in zlatih rož, poklonimo Mariji v veselem delu sv. rožnega venca svoje počesčenje njene deviške čistosti, v žalostnem delu počesčenje njenega trpljenja in v častitem delu počesčenje njenega neizrečenega poveličanja. Pa tudi še iz drugega vzroka se ta molitev takó imenuje. Marija sama se prilikuje roži. Tudi govori sv. pismo po razlagi sv. Cerkve o njej takó-le: *Kakor rožni grm v Jerihi sem izrastla.* (Sir. 24, 18.) In tudi mi jo pozdravljamo v Lavretanskih litanijah ko *duhovno rožo*. Marija se zató imenuje roža duhovna, ker njo diči, roži enako, njena ljubeznivost kakor veličasten vonj in ker jo krasijo najlepše čednosti, in ker je, roži enako, najiminitnejša, najlepša, najvišje postavljena, ko kraljica vseh ljudi na zemlji in angeljev v nebesih. Vsaka roža (vrtnica) je pa s trnjem obdana. Ker se pa Marija pripodablja roži, nastane vprašanje: ima-li Marija tudi trne? Na to vprašanje hočem vam, ljubljeni poslušalci, v svojem današnjem govoru dati odgovor ter rečem: I. Marija bila je roža s trni obdana; II. Marija je bila in je roža brez vsacega trna.

Marija, roža duhovna, stoj meni in mojim poslušalcem na strani! Zdrava Marija!

I. Marija bila je roža s trni obdana. Zakaj pa je Bog podelil roži trne? V brambo. Kdor se neprevidoma bliža rožnemu grmu, da bi si rož natrgal, ali rožni grm pokončal, rani se ob bodoče trne. Trni morajo tedaj braniti rožo. V tem obziru je bila tudi Marija s trni obdana. Njena neprimerna nebeška čistost, nedolžnost, lepota bila je zavarovana pred slehernim onečastenjem in oskrunjenjem. In sicer obdajala je dvojna trnjeva ograja to čudapolno, nebeško rožo. Ena varovala jo je zoper zalezovanje hudobnega duha — in to ograjo zasadil je Bog sam s svojo milostjo; druga jo je varovala pred zalezovanjem in zapeljivostjo ljudi — in to zasadila je Marija sama s pomočjo milosti božje po svoji samoti, varnosti in čuječnosti.

Tedaj proti zalezovanju hudobnega duhá zavaroval je Bog sam presveto Devico s svojo milostjo. Že v njenem spočetji skazal jej je največjo milost, da jo je obvaroval pred izvirnim grehom, kakor tudi pred vsakim poželenjem mesa in nagnenjem k hudemu, kar je dedščina nas vseh. S toliko milostjo se je ozrl Bog na-njo, da jo je angelj sam zval milosti polno. Seveda Marija je sama sodelovala s podeljeno milostjo; zméraj je za njo prosila in jo takó dan za dnev v obilnejši meri prejemale. In ta njena zadobljena milost bila je takó velika, da je ni mogel satan v najmanjši greh zapeljati, da ni mogel nikoli tudi z najmanjšim madežem onesnažiti njene čistosti.

Pa dasitudi je Bog sam skrbno čuval nad Marijino čistostjo in nedolžnostjo, dasiravno je bila Marija pred nevarnostjo grešiti obvarovana, ni vendar nikdar bila brezskrbna, ter je od svoje strani vse mogoče storila, da je varovala svojo nedolžnost in se obvarovala pred zapeljevanjem hudobnih ljudi. Že v svoji nežni mladosti podala se je v tempelj, da bi tam v družbi bogaboječih ljudi služila Bogú. Tamkaj se je razcvetela, ljubko in tiho, kakor roža med trnjem. Kesneje — kje najde jo angelj, ko jej prinese veselo sporočilo? Ni je našel med šumečimi sovrstnicami, ne pri plesu in razveseljevanji — ne, našel jo je v tihí sobici — pri molitvi. Tudi potem, ko je že bila postala Mati božja in ko je bila že porodila Sinú božjega, živela je takó tiho, samotno in ločena od sveta, da nam sv. evangelisti čisto malo vedó povedati o tem, kar je ona kedaj govorila.

Spreljubi! sebosno vi krščanski mladeniči in device! Ako ste dosedaj obvarovali svojo nedolžnost ter čistost duše in telesa: tedaj cvete vaša duša kakor ljubka, dišeča roža pred Bogom. In naj bi bili vi tudi ubogi, zaničevani od ljudi: pred Bogom veljate več ko najbogatejši, najkrasnejši, najmogočnejši veljak, ki pa je zapravil svojo čistost in nedolžnost.

Ako pa hočete ohraniti to svojo nedolžnost, jo morate z dvojno ograjo obdati. Prvo, zoper zalezovanje hudobnega duha, postavi vam Bog s svojo milostjo. To milost pa zadobite po goreči molitvi in večkratnem vrednem prejetanju svetih zakramentov. Tedaj moliti, moliti morate, goreče moliti, ako hočete najdražji zaklad svoj — svojo nedolžnost ohraniti. Poslušajte, kaj pravi modri mož v svetem pismu: *Ko sem videl, da bi mi ne bilo mogoče čisto živeti, ako bi mi ne bilo od zgoraj dano . . . , tedaj sem stopil pred Gospoda in sem ga prosil . . . iz cele svoje duše.* (Modr. 8, 21.) Ako primanjkuje rožnemu grmu vaše nedolžnosti nebeške rose — vaše molitve, bo zvenel in usahnil. Če ne boste prosili Boga za milost čistosti, tedaj boste padli prej ali poslej v grehe in zgubili svojo nedolžnost.

O koliko mladeničev in devic je skusilo že to! Marsikateri si je pač mislil: zmeraj sem se pošteno držal; nikoli še slišati nisem hotel o tej in tej pregrehi; toraj se pa tudi ne bojim, da bi padel v ta greh. Pa pred ko si je mislil, je padel, padel globoko. Bog je kaznoval njegov napuh! Nobeden ni varen pred grehom: padli so svetniki, ki so leta in leta čisto in ostro živeli. Molite tedaj sleherni dan goreče k Bogu za milost čistosti in nedolžnosti. Molite sleherni dan 3 češčenasmarije v čast prečiste Device, ljube matere Marije, in prosite jo goreče, naj bi vam izprosila milost, da bi zvesto mogli ohraniti svojo nedolžnost. Častite radi svojega angeljčka varuha, sv. Alojzija, ali katerega družega svetnika, ki se je v življenji posebno odlikoval po svoji čistosti in nedolžnosti.

Potem prejemajte tudi pogostoma svete zakramente. V zakramentu sv. pokore vas bo vaš spovednik, ako mu odkritosrčno in naravnost odprete svoje srcé, svaril pred grehom in vam pokazal, kako imate premagati skušnjave. V altarskem zakramentu prišel boče Jezus sam k vam, vzel bode v posest vaše srcé, nasitoval vas s svojim deviškim mesom in napajal s svojo krvjó. Ako se boste njemu večkrat in vredno približevali, oklenil se vas bode in pritisnil vas na svoje srcé, nerazločljivo se združil z vami takó, kakor se šibki rožni grm priveže k močnemu kolcu. Ugasnil bode v vašem srci hudobno poželenje in razpodil varajoče domišljije. Oči se vam bodo odprle in spoznali boste, kako ničevno in minljivo je vse veselje, katero vam ponujata greh in zapeljivi svet. Polagoma se bode vaše srcé na Jezusovem otajalo in ogrelo; začeli ga boste ljubiti v tihi, prisrčni ljubezni, in mir božji ter veselje otrok božjih napolnila bosta vaše srcé in vi boste že tú v življenji srečnejši memo onih, ki letajo po razveseljevanji in veselji tega svetá.

In če ste vi takó ljubili svojega Izveličarja in mu služili v nedolžnosti svojega srca, vas bode On enkrat kakor kak krasen rožni grm iz te mrzle, revne zemlje presadil v prekrasni vonjati vrt nebeški, kjer ne boste nikdar oveneli, marveč cveteli v neminljivi veličastnosti. Molite tedaj radi in hodite pogostoma molit Jezusa v altarskem zakramentu. Je pa še druga ograja, s katero morate obdati rožo svoje nedolžnosti, namreč čuječnost, samota in нравno, lepo vedenje. Nedolžnost podobna je ljubki, nežni cvetlici. Ako ne paziš na tako cvetlico: če je rahlo ne primeš, odresejo se njene najlepše barve, zamrè in usahne. Slišali ste, kako skrbno je varovala Marija svojo čistost. Iz življenja svetnikov in svetnic božjih vam je znano, kakó čuječe in samotno so živeli, da so se izognili nevarnostim, zgubiti svojo nedolžnost. Sv. Alojzij ni nikdar pogledal kaki ženski v obraz, ni nikdar iskal celó poštenih tovaršij, ako so bile ženske zraven. In tudi jaz še nikdar slišal nisem o kaki v resnici pobožni devici, ki bi se neskrbno ozirala po drugem spolu, ki bi nagnena bila k obhodom z malopridnimi osebami, ki bi obiskovala plesišča in delala znanja z drugim spolom.

Ste-li mar tudi vi tako skrbni v svoji čuječnosti? Se-li ogiblujete tudi vi malopridnih tovarišij? Li mar ne občujete z ljudmi, o katerih veste dobro, da boste pri njih kaj pregrešnega videli ali slišali? Li mar ne mečete svojih pogledov nesramno okolo sebe? Li mar ne občujete brezskrbno z osebami družega spola? Li mar niste gostokrati sami z osebami družega spola in to še celó ponoči? Ali obiskujete plesišča in druge take nevarne prilóžnosti? Kakó si morete misliti, da boste obvarovali nedolžnost svojo, ako vse to delate? Ste-li močnejši, čistejši memo svetnikov božjih? Ali vam ni treba tolikanj čuječim biti, kakor je bil sv. Alojzij, in kakor so bili drugi svetniki vsi? Žalostno je, črez méro žalostno, gledati zaslepljenost ljudi! O kolikokrat lahko vidimo nesrečo, kakoršno je moral okušati Jakob pri svoji lastni hčeri Dini! Doslej pridna, pa neskrbna deklina, podá se na neko slovesnost, skoro bi rekel — na bal v Sihem — ko nedolžno dekle šla je tjakaj, ko oskrunjeno prišla je odondot. Oh, kolikokrat pač na svoje lastne oči vidimo, da se osebe, ki so poprej pametno in pošteno živele, spuščajo v malopridne tovarišije, da delajo grešna znanja, da obiskujejo plesišča ter da se morajo konečno krvavo pokoriti v sramoti in revščini za svojo malomarnost! In vendar nahajajo se dekleta, ki vidijo svarilne zglede nad drugimi nesrečnicami, katere menijo, da njim se kaj takega pripetiti ne more. Jaz smem, pravijo, iti na vsak ples — pa jaz ne počenjam nič hu-

dega; jaz že smem iti s temi tovariši, klafači — naj govoré in klafajo, kar hočejo, pa na to nič ne porajtam; tudi smem znanje s kom imeti, da le nič hudega ne počnem. O vi revni zaslepljeni ljudje! Vi ste pač podobni véši, katera toliko časa okoli luči leta, da žalostno konec vzame. Prosim vas zavoljo vaših starišev, bratov in sester, katere spravite na ta način v sramoto; prosim vas zavoljo Kristusa, zavoljo njegove presv. krvi, katero je med takó strahovitim trpljenjem prelil, da bi vam pridobil milost nedolžnosti; prosim vas zavoljo vašega izveličanja: bodite vendar bolj čuječi in bolj previdni; iz nesreče drugih učite se bolj skrbnim biti.

Storite vsaj danes, v praznik naše ljube Matere, trdni sklep, da jo hočete v njenem življenji in njenih čednostih posnemati. Vprašajte jo, kaj najde graje vrednega nad vami, česa se imate varovati in katerih nevarnih priložnosti se ogibati, potem jej obljubite, da se hočete po njenih nasvetih ravnati. Ako ne veste, kako bi to začeli, vprašajte svojega spovednika, kateri vam bo gotovo pravi svét dal. Slušajte in ubogajte za časa, da vam ne bo treba občutiti in pokoriti se. In ako ne obdaste svojega srca s trnjem čuječnosti, ga bo de trnje kesa, sramote, obupa, peklenskih muk raztrgalo in mučilo vekomaj!

Da se boste svojih trdnih sklepov, katere sem vam danes položil na srce, pogostoma spominjali, in da boste ob enem na mogočno priprošnjo prečiste Device obilno milost zadobili, spolnovati jih, molite pogostoma sv. rožni venec.

Pri prvi skrivnosti preudarite, kakó čista je bila Marija, ki je božjega Sina spočela od sv. Duha in prosite jo milosti, da bi mogli dušo in teló čisto ohraniti in ravno tistega božjega Sina, kateri je počival v Mariji, pogostoma in vredno prejeti. — Pri drugi skrivnosti premislite, s kako sramožljivostjo in po kaki samoti je Marija, Jezusa pod srcem noseča, obiskala svojo teto Elizabeto, in prosite jo milosti, da bi tudi vi samo na take kraje hodili, samo v take tovarišje zahajali, kjer je Jezus z vami in pri vas ostane, in da bi mogli vsigdar ohraniti sramožljivost in čuječnost. Pri tretji skrivnosti spomnite se revščine in nizkosti, v kateri je Marija porodila svoje Dete, in prosite jo duha ubožnosti in ponižnosti. Četrta skrivnost naj vas opominja, s koliko pobožnostjo je prišla Marija v tempelj, in tamkaj darovala svojega Sina, kako morate tudi vi hoditi v cerkev, da bi tako v svetišču božjem Bogu darovali svojo deviško čistost, darovali dušo in telo ter v sebi obujali duha zatajevanja, duha molitve in spokornosti. — Peta skrivnost naj vas opominja, s kako skrbnostjo

morate gledati, da nikoli Jezusa ne zgubite, in če ste kedaj takó nesrečni bili, da ste ga zgubili, kakó ga morate takoj iskati ter po pravem kesu in odkritosrečni spovedi najti v zakramentu sv. pokore.

Da ne bode moj govor predolg, hočem vam samó še pokazati, kakó si morate pri prvi žalostni skrivnosti prositi milosti, da ne bi v dušnih britkosti, v suhoti duha in v skušnjavah omagali, temveč goreče molili; pri drugi, da bi se greha nečistosti, pri tretji greha napuha ogibali in obvarovali. Pri četrti skrivnosti prosite milosti, da bi svoje križe prav voljno in zasluživno prenašali in v božjo voljo udani za Kristusom hodili; pri peti, da bi v spokornosti in stanoovitnosti na Jezusov križ nabiti ž njim sklenjeni ostali.

Častiti del sv. rožnega venca naj vas konečno uči, kako imate čedalje bolj vstajati iz svojih vsakdanjih slabosti in pregreh; druga skrivnost naj vam kaže, kakó vam je svoje oči povzdigovati proti nebesom ter prositi nebeškega duha, da bi zamogli svoja srea odtrgati od pozemeljskega hrepenenja in njega poželenja. Pri tretji skrivnosti prosite Boga, da sv. Duh zmiraj v vas, kakor v čistem tempelji, prebiva. Potemtakem podobna bo vaša smrt Marijini ločitvi s tega sveta, na kar vas spominja četrta skrivnost, in gori v svetih nebesih čaka vas potem krona večnega veličastva in še posebna krona deviške čistosti, s katero vidite v peti častiti skrivnosti lesketajoče čelo Marije Device takó krasno ovito.

Molite tedaj, ljubljeni kristijanje, molite sosebno vi krščanski mladeniči in device, molite pogostoma po tem navodu, s tem pre-mišljevanjem in s pripravnimi sklepi sv. rožni venec. Potemtakem boste gotovo rožni grm svoje nedolžnosti in čistosti v najlepšem cvetju ohranili in v nebesih dičil vas bode enkrat rožni venec večnega veličastva!

II. Trni služijo roži v obrambo — so pa vendar nekaj neprijetnega, bodečega. Zato jih sv. pismo tudi omenja ko podobe greha in kazen za greh. V tem smislu ni imela duhovna roža, Marija, nobenih trnov. Kakó to?

1. Ker je bila ona brez vsega, tudi najmanjšega greha, ker ni bilo na njeni prečudno lepi duši zapaziti nič grdega, nič nečistega, nič pregrešnega. Toraj pa berem v sv. pismu o njej: *Vsa lepa si Ti, moja prijateljica, in ni ga madeža na tebi.* (Vis. p. 4, 7.) In na drugem mestu se imenuje Marija *lilija med trnjem*, t. j. čista, nedolžna, sveta med grešnimi ljudmi.

O da bi pač Marijo vsi njeni častilci v tem posnemali! Toda koliko jih je, ki se sicer potrudijo, ljubo Mater božjo častiti in na

pomoč klicati, eno ali drugo rožo čednosti utrgati in si jo v sreč vsaditi, njih duša je polna grdih, bodečih trnov. Če kdo sleherni dan moli sv. rožni venec in tudi, kakor pravijo, sicer pošteno živi, svoje jeze pa brzdati ne zna, morda celó kolne in se roti ter takó ljudi žali in v jezo spravlja — ta je divji rožni grm, v katerem celó prava roža vspešno rasti ne more; takó ni delala potrpežljiva Devica Marija.

Kdo drugi ni morebiti toli jezljiv, moli in hodi k spovedi pogostoma, živi pošteno in čisto — ima pa jezik, kateri zbada in rani, kakor trn. On govori veliko čez druge, zna razlagati vse njihove slabosti in pregreške, umeva govoriti zbadljivo, dovtipno in zamerljivo. To so trni; tako ni delala tiha, ljubezniva Devica. Nad takimi trni ne more ona imeti dopadajenja. Tedaj ven ž njimi! Ali kdo drug je zopet sicer prav priden, če ne bi bil tolikanj samoglav. Če mu kedo kaj reče, hoče vse bolje vedeti in znati, kakor vsak drugi. Dela vse po svoji glavi, ne kakor ga je učil njegov mojster, ali kakor so ga učili stariši in kakor oni zahtevajo. On hoče ukazovati, nikar pa ubogati, in če mu ne gre po njegovi glavi, tedaj ne pokaže vsaj tri dni jasnega obraza. To so trni; tako ni delala pohlevna, krotka, dobra Devica Marija. Ven s trni! Nad njimi ni vstani imeti pohlevna Mati božja nikdar dopadenja.

Tako bi se našli še nad marsikaterim, sicer dobrim človekom, trni in trniči. Vprašaj se tedaj, ljubi moj kristijan, če nimaš nobenega tacih trnov v svojem srcu in trdno skleni na priprošnjo Marije Device, delati na to, da vse izruvaš. Če pa misliš, da nimaš nobenega tacega trna v svojem srcu, da si vsake slabosti prost, tedaj raste v tvojem srcu in tvoji duši še le prav debel trnjev grm, namreč grdi napuh.

2. Trni ranijo one, kateri se roži bližajo.

Tako ni pri Mariji; ona nima trnov. Pri marsikaterem človeku se pač lahko kaj tacega nahaja. Če hoče n. pr. kak manj premožen pri kakem bogatinu iskati kako majhno posojilo ali kako drugo dobroto: zgodi se večkrat, da mora trpke besede požreti, ali ga pa še z grda od hiše odpodi. Pri Mariji se ni tega bati. Z materino ljubeznijo sprejme vsakterega, ki se zaupljivo k nji zateče. Vsi pak so njeni otroci, kateri jo ko mater z otročjim srcem časté in na pomoč kličejo. Ako si tedaj še tolikanj ubog, še tolikanj zaničevan, še tolikanj ponižan, še tolikanj zapuščen: k Mariji se smeš zateči, ona te gotovo ne odpodi. In če si čistega, pobožnega srca, prepričan bodi, da si njen ljubljene otrok, ona te ljubi in varuje, kakor najboljša

Mati. In če jo kličeš na pomoč in zaupljivo njene priprošnje zeliš, uslišan bodeš gotovo. Če si celó velik grešnik, ki je globoko padel, če si svojo nedolžnost zgubil in omadeževal dušo; ako ti ljudje očitajo tvoje pregrehe in te kolnejo; ako te muči lastna tvoja vest in ako ti je radi tega neizrečeno težko in otožno pri srci, takó celo, da bi skoraj obupal: glej v Mariji najdeš vendar še dobro in zvesto mater. Ne boj se, da bi te ona z očitani mučila; ne straši se, da bi te ona s studom zavrgla. Ti si jo sicer hudo razžalil, takó razžalil, da nisi vreden njen sin imenovan biti; toda kakor se je njeni Sin usmilil skesane grešnice in jo razveselil s sladkim imenom hčere, isto takó sprejela te bo ljubeznivo Marija in začela ljubiti, da imaš le trdno in resnično voljo, varovati se greha in poboljšati svoje življenje. Toraj glej, brat moj, sestra moja v Kristusu! Če te velik smrtni greh teži, če je mir bežal iz tvojega srca, ako te kes, strah in groza mučijo: obrni se danes k Mariji in prosi jo milosti in pomoči. Trdno skleni in obljubi jej, prej ko mogoče prejeti zakrament sv. pokore in se resnično poboljšati — in videl boš, da njena pomoč ti ne bode izostala, našel bodeš zgubljeni dušni mir, dobil nedolžnost in čistost svoje duše nazaj.

Zategadel pribežimo vsi s polnim zaupanjem in otročjo ljubeznijo k Mariji v vseh svojih potrebah, skušnjavah in nevarnostih. Sosebno častimo jo radi s tolikanj lepo, Bogu dopadljivo, tolikanj močno in milosti polno molitvijo sv. rožnega venca. Obljubimo jej, vsaj vsako nedeljo moliti sv. rožni venec, ali vsaj eno skrivnost slehrni dan; ob enem pa tudi po njenem zgledu premišljevat skrivnosti sv. rožnega venca, katerega nam ona stavi pred oči, tedaj nas bosta že na tem svetu lepota in vonj „duhovne rože“ čedalje bolj razveseljevala in v nebesih jo bodemo potem enkrat gledali v vsej njeni lepoti in ž njo poveličevali trojedinega Boga na vekov veke! Amen.

Ant. Žgur.

2. Sv. rožni venec — zmagovito orožje v hudih časih.

Ceščena, milosti polna! Gospod je s teboj, blažena si med ženami.

(Luk. 1, 27.)

Zopet se je povrnil mesec vinotok, v katerem nam sv. oče papež še posebno priporočajo vsem znano molitev sv. rožnega venca, ter nam za to molitev veliko, in še celó popolni odpustek podelé.

O Avstrijski nadvojvodinji Ani Julijani se bere, ko je bila še malo dete ter je jokati začela, dala jej je mati Eleonora paternošter (molek) v roke. Pri tej priči je dete utihnilo in jelo jagodo za jagodo pobirati in z ustmi šeptati, kakor bi rožni venec molilo. Iz tega skleпали so stariši in dvorni služabniki, da bode to dete v poznejših letih posebna častilka Matere božje Marije. In res bilo je tako. Ko se z avstrijskim nadvojvodom Ferdinandom poročil, dá blizu Hala na Tirolskem na čast Materi božji prav v podobi Loreške hiše sezidati malo cerkvico. Ob potu do te cerkvice pa dá postaviti 15 stebrov, katerih vsak je bil s podobo petnajsterih skrivnost sv. rožnega venca ozaljšan, in so bili drug od drugega tako daleč razpostavljeni, da se je lahko od enega do drugega en oddelek rožnega venca odmolil. V to Loreško cerkvico pri Halu zahajala je Ana Julijana z drugo visoko gospodo prav pogostoma, ter so gredoč sv. rožni venec molili. Po smrti nadvojvode Ferdinanda v l. 1595 posvetila je Ana Julijana, še le 29 let stara, vse svoje življenje delom pobožnosti, ter službi Gospodovi in njegovi sv. materi Mariji. Slekla je vse knežje lepotiche in se v črno haljo oblekla, glavo z nunskim šlarom pokrila, mestu zlate verižice pa si krog vratu dala molek, ozaljšan s 15 skrivnostmi sv. rožnega venca, ter stopila v nunski red Marijinih služabnic. Ko jo njen spovednik enkrat vpraša, zakaj da ta molek krog vrata nosi, odgovori mu: „Vže otrok sem ga ljubila in vedno ga rada pri sebi imela. V otročjih letih bil je moj kratek čas, v letih mladosti moja pobožnost, v zakonu in v vsaki žalosti moja tolažba, in sedaj naj mi bode v vdovskem stanu moja čast in lepota.“

S tem je visoka gospa pripoznala, da je molitev sv. rožnega venca za vsako starost in za najvišje kakor najnižje stanove najboljše zavetje in najmočnejši škit zoper notranje in zunanje sovražnike človeškega življenja. Ostanimo še mi danes pri tem in premišljujmo ob kratkem molitev sv. rožnega venca ko zmagovito orožje v hudih časih. Zvesto me poslušajte.

Pravil sem vam vže pri neki drugi priložnosti in morebiti ste vže sami brali ali slišali, kako da se je l. 1858 na Francoskem v gorah blizo Lurškega mesta neki nedolžni deklici Bernardki večkrat Marija prikazala. Kolikorkrat pa jo je Bernardka videla, videla jo je z molekom v roki, čegar snežnobeke jagoče so jej med prsti po niti drsele. Pri teh prikaznih Bernardka ni vedela boljšega storiti, kakor da je na kolena padla, vsa zamaknena v njo zrla in sv. rožni venec molila. Po večkratnih prikaznih pa jej je Marija velela, da naj na tleh te votline, kjer se jej je prikazovala, s prsti nekoliko peska razkopa, kajti ima ondi iz zemlje priteči čudapoln studenec, iz katerega bo zdravje izviralo vsemu svetu. Ta studenec je res nastal in izvira še dan danes, ter po čudeži zdravje dodeljuje bolnikom v raznoterih boleznih.

Duhovni studenec pa, iz katerega ima blagor izvirati vsemu svetu, držala je Marija v svoji roki, in ta je — molek ali sv. rožni venec. Kakor je nekedaj Marija sv. Dominiku v 13. stoletju molek v roko podala, da naj vernike po njem uči moliti sv. rožni venec, in je sv. Dominik s to molitvijo nad 100.000 krivovercev Albigenzov spreobrnil in nazaj pripeljal v naročje sv. cerkve, tako je Marija Bernardki z molekom v roki hotela na znanje dati, da je v sedanjih hudih, nevernih in razbrzdanih časih zopet molitev sv. rožnega venca najboljše in najzmagovalniše orožje zoper brezverstvo in lažiliberalstvo naše dobe. Tako je Lurška skalnata votlina postala prižnica 19ega stoletja, od koder je nebeška kraljica sama sv. rožni venec oznanovala. Pokojni sv. oče papež Pij IX. so to pridigo Marijino dobro razumeli, in so zategadel molitev sv. rožnega venca svojim duhovnim otrokom goreče priporočevali. Ko so neki romarski trumi moleke blagoslovljali, rekli so jim: „Le povejte vsem katoličanom, koder bote hodili, da papež ne le moleke blagoslavlja, ampak tudi sam sleherni dan sv. rožni venec moli, in svoje vernike najprijaznejše vabi, da naj tudi oni tako delajo, kakor on“. In pri drugi taki priložnosti papež Pij romarjem pokažejo nek oglajen, neznaten molek, na katerem je še njih sprednik, trpin in jetnik Pij VII., ko ga je Napoleon I. preganjal in zapiral, pobožno molil, in s katerim se je vseh svojih sovražnikov ubranil. „In tudi jaz, so rekli sv. oče, to delam in zaupam, da bom ž njim ukrotil vse svoje sovražnike. Dajte mi le armado molilcev, in premagal bom vse sovražnike“. In dne 11ega aprila 1877, ko so sv. oče Pij IX. zaslišali trumo francoskih romarjev iz mesta Poitiers, govorili so jim za slovo te-le besede: „Molite vendar vsi skupaj v svojih družinah vsak večer sv. rožni venec! Oče in mati, sinovi in hčere molite vsaki dan to priprosto, lepo in z odpustki tako bogato obdarovano molitev. Vzemite to, otroci moji, ko moja zadnja besedo in spomin, ki vam ga zapuščam.“ Že eno leto potem bili so starček papež mrlič, in prav molitev sv. rožnega venca je bila, katero so nam katoliškim kristijanom ko najdražjo svetinjo na smrtni postelji v zapuščino izročevali.

Kar so pa papež Pij IX. tako pogostoma in tako goreče svojim vernikom priporočevali, to delajo zopet sedanji papež sv. oče Leon XIII. Komaj so zasedli najvišji prestol sv. Petra, začeli so z vsem podarkom in vso ljubeznjivostjo v sedanjih hudih časih vernikom priporočati molitev sv. rožnega venca ko zmagovalno orožje, s katerim naj klečé nebesa napadamo, da se Bog usmili in prizanese v hudo-bijo pogreznenemu svetu, dokler so l. 1883 ves mesec oktober Mariji

sv. rožnega venca posvetili in to molitev z mnogimi novimi in celó popolnimi odpustki oblagodarili in so to pobožnost še na nedoločeni čas v prihodnost podaljšali. Lani pa so še nove duhovne molitve v brevirji in novo sv. mašo za praznik sv. rožnega venca po vsem katoliškem svetu uvedli, ker nam evangelij te sv. maše najlepše pred oči stavi čednosti Marijine, vzlasti njeno oznanjenje in čiščenje po angelu, njeno in njenega Božjega Sina neomadežano spočetje s pripomočjo sv. Duha, njeno globoko ponižnost in udanost v voljo Božjo, česar spomin prav pri molitvi sv. rožnega venca v molitvi „Češčena Marija“ 150krat ponavljamo. Zakaj pač to? Gotovo le iz tega namena, ker so sv. oče papež od ene strani uverjeni, kako globoko se je svet dan danes pogreznil v razkošnost, v posvetni užitek, v dobrote tega sveta, od druge plati pa tudi dobro vedó iz zgodovine, kako je molitev sv. rožnega venca spreobrnila nevernike v 13. stoletji za dobe sv. Dominika, kako so pri Lepantu krščanske armade s pomočjo molitve sv. rožnega venca premagale ogromno večje vojne moči krutih Mohamedanov l. 1571. za dobe papeža Pija V., in zopet kako je bila vojna sila Mohamedanov l. 1716 za dobe cesarja Karola VI. na Ogerskem s pomočjo kraljice sv. rožnega venca popolnem uničena in razdrobljena, ter je ta zmaga polumescu tako rekoč smrtni udarec zadala, ker od one dobe imamo mir pred Mohamedani, ki so poprej sto in stokrat v naše kraje, vzlasti na Hrvaško, Ogrsko, Štajarsko in Kranjsko s svojimi četami prihruli, brez usmiljenja požigali, davili in morili, device oskrunovali in jih v sužnost odpeljevali. — Glejte, vse to je zmaga molitve sv. rožnega venca!

Resnično je toraj, kar sv. cerkev v praznik sv. rožnega venca pravi, da jej je po tej molitvi brez števila milosti došlo, in velike bukve bi se dale popisati, ako bi hoteli le tiste čudeže spreobrnitev grešnikov in tisto pomoč Marijino svetu razodevati, katero nahajamo v življenji svetnikov in svetnic Božjih. O koliko število pa je še le onih prigodb, ki so se na Marijino priprošnjo na skrivnem godile križem sveta in se še dan danes godé, in za katere le Bog vé v nebesih!

V I. bukvah kraljev beremo to-le povest: „David reče Ahimelehu: Ali nimaš katerega meča pri rokah? In duhoven mu odgovori: Glej, tukaj je meč Golijatov, katerega si ubil v Terebintskem dolu. Če ga hočeš vzeti, vzemi ga, drugega ni temu jednakega.“ (21, 9.) David ga vzame in vse povsod pred seboj in za seboj slavno zmaguje. Glejte, tako orožje, tak Golijatov meč, tako močan škit je molitev sv. rožnega venca, a vendar je od druge plati to zmagonosno

orožje tako priprosto in lahko, da ga vsakedo lahko suče, duhoven in vojščak, kmet in gospoda, slabotni otrok in trudni starček, kakor bolnik na svoji postelji.

Resnobni in hudi so časi, v katerih živimo, in čedalje bolj črni in zgoščeni oblaki nam zagrinjajo prihodnost. Sv. cerkev hodi po trnjevi in križevi poti trpljenja, kakor njen začetnik Jezus Kristus. Tudi glava sv. cerkve, sv. oče papež, imajo poleg trojne kraljeve krone trnjevo krono na glavi. Očetova bolečina je pa tudi bolečina njegovih otrok. Ako imamo toraj le količkaj ljubezni do svoje matere sv. katoliške cerkve in do svojega duhovnega očeta, in ako imamo le količkaj ljubezni do svojih neumrljivih duš, o vzemimo v roke orožje sv. rožnega venca in ž njim napadajmo nebesa tako dolgo, dokler se nas usmilijo na mogočno priprošnjo Marijino! Amen.

M. Torkar.

Osemnajsta nedelja po binkoštih.

I. Spreobrnjenje srca.

Zaupaj sin, grehi so ti odpuščeni.

Mat. 9, 2.

Veliko dobroto je Jezus današnjemu mrtvoudniku skazal, ker mu ni samo telesno, ampak tudi dušno zdravje dodelil, ker mu ni samo sključenih udov poravnal, ampak tudi grehe odpustil. Kdo bi si ne voščil tolike sreče, kdo bi si ne voščil iz Izveličarjevih ust tolažnih besedi slišati: *Grehi so ti odpuščeni?* Tudi nam je pripravljen dobrotljivi Bog grehe, če jih srčno obžalujemo in za vselej zapustiti hočemo, odpustiti, kakor jih je mrtvoudnemu odpustil; tudi nam ponovi po svojih namestnikih, po mašnikih, katerim je oblast dal, v imenu Jezusa Kristusa od grehov odvezovati, vesele besede: *Grehi so ti odpuščeni*. Vendar se pa večkrat zgodi — kar z ginjenim srcem rečem, da ti Bog, če tudi si odvezo zadobil, vendar ni odpustil grehov, in da greš tako z ravno tistimi grehi, in še z novimi — z božjim ropom, od spovednice, kakor si jih do nje prinesel. Kako to, si boš mislil? Ne kakor da bi mašnik ne imel oblasti, resnično grehov odvezovati, ampak ti sam, kar pa mašnik ni mogel vediti, si odvezo opoveral in zadržal, ker pri vsi svoji še tako čisti spovedi, vendar svojega srca nisi spreobrnil in poboljšal, kar je vendar v vredno prejemanje tega sv. zakramenta memo vsega najpotrebniše. V čem

pa obstoji to spreobrnjenje srca? 1. v studu in v žalosti nad grešnim življenjem, in 2. v trdnem sklepu, v prihodnje lepo in bogaboječe življenje začeti. Poglejmo, ali imamo vselej pri spovedi ta dva bistvena dela za odpuščanje grehov nad sabo, ali ne. Pripravite se!

Kakorkoli nevarno je, se v pravem kesanju goljufati in krive zapopadke o njem imeti: moramo vendar spoznati, da je prav veliko goljufivega, lažnivega kesanja med kristijani. Nekateri iščejo vse svoje kesanje v minljivih občutljajih; kadar gredo k spovedi, so vsi nekako prepadeni in potrti, si brišejo solze z obraza in na glas zdihujejo; vse to utegne sicer znamenje pravega kesanja biti, kesanje pa ni; greh ima svoje korenine v sreč, tedaj mora tudi žalost iz sreč izvirati. *Raztrgajte svoja srca, ne svojih oblačil*, pravi Bog po preroku. — Pri nekaterih obstoji ves kes samo v priliznjenih besedah. Koli-krat praviš, da so ti grehi iz zgolj ljubezni do Boga žal, da rajše stokrat umrješ, kakor dobrotljivega Boga, svojega najboljšega Očeta, še kdaj razžališ, ali pa pomisliš tudi, kaj praviš? ali ga ne razžališ stokrat prej, kakor bi enkrat umiral, ali bolje reči, kakor bi se en-samkrat premagal, ensamkrat grešne priložnosti se ognil? — *Nebesa silo trpé in ne on, ki pravi: Gospod itd.* Nekaterim je to kesanje, da so od greha nehali; mislijo, da sedaj pa še greh studijo, ker ga več ne doprinašajo; ker vendar niso nič drugega storili, kakor da so dejanje greha zapustili, nagnenja do njega pa ne ukrotili; oni niso greha zapustili, ampak greh jih je zapustil. Nič več ne kradejo, pa le zato, ker priložnosti nimajo; nič več ne pijančevajo, pa le zato, ker so že vse svoje premoženje zapravili in pognali, in ker jim sedaj nihče noče nič več upati. — So tudi kristijanje, kateri si zato domišljujejo, da imajo kesanje, ker se svojih grehov sramujejo in dovolj njih nepokoj občutijo. Vendar pa utegne kdo vse to občutiti, pa greh le ljubiti, kar nas sama skušnja večkrat uči pri ljudeh, ki v grešni navadi živé; kateri večkrat močno nad svojim grehom žaljujejo, se ga sramujejo, tožijo nad težo svojih grešnih kazni, raz-trgati, razdrobiti jih pa vendar nočejo. Vsi ti nimajo pravega kesanja, in njih spovedi so zastonj in brez moči; ker se svojih grehov samo spovedujejo, ne sovražijo in ne obžalujejo jih pa ne.

Kdo pa sovraži greh in kdo ima žalost nad njim? Da prav od-govorim, ravno tisto ponovim, s čemur je Bog izraelsko ljudstvo po preroku Ecehijelu opominjal, ko je djal: *Vrzite od sebe svoje pre-grehe, s katerimi ste se pregrešili in naredite si novo srce in novega*

duha. (Eceh. 18, 31.) Če tedaj greh sovražiš, ga moraš zavreči, in si novo sree vstvariti. Kako se bo pa to zgodilo? — Z grehom si ljubil bolj stvari, kakor stvarnika; in s tem je razžaljen! Če ti je tedaj greh žal, je potrebuo, da se sedaj ravno tako od stvari do Boga vrneš, kakor si poprej od Boga k stvarjem šel. To je, z grehom si se Bogu zameril, in zdaj se moreš s spreobrnjenjem stvarjem zameriti. To je, tvoje sree je poprej stvarjem služilo, in zdaj se mora Bogu dopolnoma vdati. Tvoje sree je poprej polno veselja za stvarmi drlo, in zdaj se mora polno žalosti k Bogu vrniti. Tvoje sree je sladki jarem božjih zapoved iz ljubezni do stvari od sebe vrglo, zdaj mora pa svojo nepokorščino preklicati, in svoja poprejšnja grda dela zavoljo Boga preklicati. — Svoje grehe sovražiti, se tedaj pravi krivico, katero smo Bogu storili, in svojo nespamet pred Bogom spoznati, svoja pregrešna dejanja zavoljo Boga preklicati, jih kot največje hudo sovražiti in svoje sree tako prenarediti, da ga nobena reč več ne bo mogla premotiti, da bi Bogu nezvesto postalo. Če pa greh sovražiš, pa ga vendar ne zapustiš; ali če ga tudi zapustiš, pa ga zavolj Boga ne sovražiš, še nimaš pravega kesanja, in tvoja spoved ni spoved, ampak le slepota in božji rop. — H kesanju te opominja ljubezen in dobrota božja. Nihče ni bolj naše ljubezni vreden, kakor Bog; in noben oče in noben prijatelj nas bolj ne ljubi, kakor on, in nihče nam toliko dobrega ne stori. Mi bi morali le sopsti in živeti, da bi njega ljubili. In zakaj ga ti ne ljubiš; saj ti nikoli nič žalega ni storil, nehvaležnež! zakaj ga vendar žališ? — Ko bi bil ti iz jeze svojega očeta udaril, bi od žalosti in britkosti umrl. Kolika žalost pa bi morala tvoje sree topiti, ker si Jezusa, svojega Izveličarja, najboljšega Očeta umoril? Kolikor grehov si storil, tolikrat si ga udaril, toliko ran si mu vsekali. Ali ti je še moč greh ljubiti, če vidiš Boga jokati, trpeti umirati, da bi ga zbrisal! — Ko bi bil tvoj život ves z gobovo boleznijo prevlečen, da bi se moral zato od vse človeške družbe ločiti, ko bi bil tvoj obraz ves razmesarjen, kako milo bi ti zdihoval? Zakaj pa ne žaluješ, ko vidiš, da se je tvoja duša od Boga ločila, da je vsa oskrunjena, da je z grehom umorjena? Če pravdo zgubiš, si grozno žalosten. Če ti smrt prijatelja, ali sorodnika vzame, si ves v solzah in se ne daš utolažiti. S svojimi grehi pa si nebesa, svojo dušo, svojega Boga zgubil, in nisi nič žalosten. Zares tvoja neobčutljivost je milovanja vredna. — Podaj se večkrat v svojih mislih v pekel, v tisto ognjeno ječo vseh pogubljenih. Poslušaj vpitje in rjojenje teh nesrečnih, kateri v sredi strašnega žveplenega plemena svoje grehe in zgubo svojega Boga objo-

kujejo, in reci sam sebi: Glej tukaj, kaj si s svojimi grehi, s svojo razujzdanostjo, z svojo nepokorščino do božje postave zaslužil, glej goreči kraj, kjer se boš tudi ti kmalu pekel, če svojega življenja ne poboljšaš. — Kako nesrečen si, če to vse prav godno premisliš, in vendar greha ne sovražiš, in vendar kesanja nad njim ne občutiš.

Kdor pa svoje grehe obžaluje, komur je žal, da jih je storil, bo grešne prilžnosti zapustil, svoje nagnenje k hudemu strahoval, bo tudi sklenil jih za vselej zapustiti, in v prihodnje novo — lepo življenje začeti; kdor pa tega ne stori, pokaže, da ga greh nič ne peče. Zgubljeni sin je ves ginjen od žalosti nad svojimi prestopki zaupil: K svojemu očetu se bom podal, ga za odpuščanje prosil, ker hočem za naprej dober in pokoren sin biti. In kar je rekel, je tudi storil. Vstal, šel je in svojemu očetu pred noge padel, je obljubil poboljšanje in tudi v resnici se poboljšal. — Ravno tako trden je bil sklep spokorne Magdalene, katera je velikost svojih grehov v živo čutila, in novo, bogaboječje življenje začela. Tak je bil kes sv. Petra, kateri svojega Gospoda ni nikoli več zatajil, nikoli več razžalil. To je Kristus terjal od vseh grešnikov, katerim je grehe odpustil, in to še dandanašnji od nas terja. Ko je hromovega, kateri je 38 let bolan ležal, ozdravil, mu je rekel: *Glej, zdaj si ozdravel, toda nič več ne greši, da se ti kaj hujšega ne zgodi.* Drugikrat so neko ženo k Jezusu pripeljali, katero so zavoljo nekega velikega greha tožili, in Jezus ji reče: *Pojdi v miru, pa nikar več ne greši!* — Tako se moramo tudi mi greha varovati, če hočemo pri Bogu odpuščanje zadobiti.

Drevo katero ima le peresca in cvetje, imenujemo lepo drevo; če pa nič sadu nima, ni dobro drevo, in zasluži v ogenj vrženo biti. *Vsako drevo, katero ne rodi dobrega sadu, bo posekano in v ogenj vrženo.* Če se spoveduješ, delaš sklepe in lepe obljube, to so peresca in cvetje; če pa nič sadu pokore, če poboljšanja ne kažeš, si mrtvo drevo; *po sadju*, pravi Gospod, *jih bodete spoznali.* — Pri spovedi svoje krščanstvo in svojo vero očitno na znanje daš; toda kaj ti vse to pomaga, če svojega življenja ne spremeniš? Ali ne veš, da *kakor je truplo mrtvo brez duha, tako je tudi vera brez dobrih del mrtva?* Kakošne so tedaj tvoje spovedi? — Ti se spoveduješ, da bi odvezo svojih grehov zadobil po odvezi mašnika, kateri je na mestu Jezusa Kristusa; ali kako slep si, če misliš, da ti bo Bog grehe odpustil, katerih nočeš zapustiti. In ali si zapustil greh, če zmiraj va-nj padaš? in ali ga nočeš zmiraj delati, ker ga zmiraj v dejanju doprinašaš? — Položi roko na svoje srce in spoznaj resnico: kateri greh

si dozdej zapustil, katere priložnosti se ogibal? Ali si že dano pohujšanje, svoje opravljanje, svoje krivice in tatvine poravnal? Ali si začel nad svojim lastnim in nad zadržanjem svojih domačih čuti? Koliko si se spremenil? Ti si se obljubil poboljšati, ali si pa tudi resnično voljo imel, svoje obljube spolnovati? Samo reči, da se hočeš poboljšati, in vendar zmiraj enako v enomer živeti, se toliko pravi, kakor da hočeš v mislih zveličan, v dejanju pa pogubljen biti; ali boljše, se pravi, z Bogom šaliti se. *Tisti*, pravi sv. Avguštin, je *zasmehovalec in lažnjiv spokornik, kateri vedno to dela, kar sovraži, in kar je zapustiti obljubil*. O pač veliko jih bo na smrtni postelji ostrmelo, ko jim bo Bog toliko spovedi očital, ki so jih brez resničnega in trdnega sklepa storili, ker je gotovo, da bo največ ljudi ne zato pogubljenih, ker se svojih grehov spovedali niso, ampak ker so se jih brez žalosti nad njimi in brez trdnega sklepa, jih zapustiti, spovedovali!

Kristijanje! da se tudi nam kdaj to ne zgodi, da ne bomo tudi mi edinega zdravila svoje ranjene duše, zakramenta svete pokore v smrtni strup spreobračali: sovražimo greh, objokujmo ga, kakor edino zlo, katero človeku časno in večno nesrečo prinese; zapustimo ga za vselej, prenovimo svoje srce in poboljšajmo svoje življenje, da bomo vselej vredno, prav pripravljeni k sv. zakramentu pristopali, da bo Bog besede: *Grehi so ti odpuščeni*, katere mašnik v njegovem imenu izrekujejo, tudi vselej v dejanju potrdil. Amen.

† Jos. Rozman, dekan. (1825.)

2. Bolniška postelja — šola krščanske modrosti.

Vvod: Kdor resno premišljuje zgodbe in nauke sv. evangelija, mu je vsaka reč zanimiva in podučljiva. Koliko lepih naukov n. pr. nam v današnjem evangeliju podaja le sama beseda „postelja“! Ko bi nam kdo nesrečo mrtvoudnega na dolgo in široko popisoval, bi nam ne povedal toliko, kakor je povedano prav na kratko s tem, da so ubogega bolnika štirje možje na postelji prinesli k Jezusu. In tudi v navadnem življenju še-le takrat začnemo milovati bolnika, kadar je tako slab, da se mora vleči na bolniško posteljo; dokler še more hoditi, se nam še ne smili tako zelo . . . Bolniška postelja pa tudi tako resno spominja na mrtvaško posteljo . . . Bolniška postelja je šola krščanske modrosti, 1. za bolnika samega in 2. za ljudi, kateri so pri njem.

Izpeljava. Lepo je jasno nebo po dnevu; a mnogim se še lepše zdi po noči, ko se brez števila milih zvezdic leskeče . . . Tako se tudi resnica in čednost v noči trpljenja in britkosti še-le v pravi lepoti zasvetita. *Dobro mi je, ker si me ponižal; da se učim tvoje postave.* (Ps. 118, 71.) Zlasti se v hudi bolezni krščanske resnice svetlejšje pokažejo, kakor o zdravih dneh — bolniku in bolnikovim ljudem.

I. Bolniška postelja uči bolnika prav spoznati:

1. Samega sebe. — Zdaj jasno vidi: *a)* pomanjkljivost dobrih del. Marsikaj mu tako zelo otemni bolniška postelja, kar se mu je poprej zdelo čisto zlato. Res, da ima njegovo srce nekaj čednosti, pa le bolj zato, ker je po natori bolj dobrega temperamenta, ker ni imel toliko prilike za hudobije; ponižen je bil, ker se je ljudi bal; usmiljen je bil iz sebičnosti; pobožen iz navade . . . *b)* opuščanje dobrega. Koliko je storil za posvetne namene, za božjo čast in dušno zveličanje pa tako malo! Kedar je bil vabljen na veselice, je tako točno prihajal, glas cerkvenega zvona je pa tako rad preslišal. Za posvetne naprave je bil tako radodaren, naredbe za razširjanje sv. vere in v povzdigo pobožnega življenja, bratovščine itd. mu niso bile mar. Za nepotrebne reči se je toliko trudil, dolžnosti svojega stanu je pa zanemarjal . . . *c)* velikost svojih grehov. Dokler je bil zdrav, ni utegnil tako misliti nanje, — zdaj ga bolezen in resni položaj k temu silita; poprej se je tolažil in tešil vest z raznimi izgovori, o hudi bolezni utihnejo vsi zagovori, in mnogo grehov ga zdaj straši, katere je poprej sam sebi tajil . . .

2. Vrednost svetnih dobrot: *a)* zdravja. Poprej ni znal ceniti te neizmerne dobrote in se ni zmenil zanjo; zdaj milo zdihuje in hrepeni zopet dobiti ljubo zdravje, ki si ga je poprej znal tako malo varovati . . . Vidi pa tudi, kako malo se je zanašati na telesno moč in lepoto, s čemur se je poprej tolikanj ponašal; samega sebe se vstraši . . . *b)* premoženja in časti. Kako majhno cenó ima zdaj v njegovih očeh! Ali ga mar more utolažiti? mu bolečine zmanjšati? srečno večnost zagotoviti? . . . Ravno nasprotno! — *c)* svetnega veselja in uživanja. O, ko bi plesalec mogel le na nogo se opreti, ob palici hoditi! . . . In kaj, če bode moral vse to še v kratkem zapustiti, ako se bolezen shujša!

3. Vrednost ljudi. Koga zagleda poleg postelje? *a)* Posle; v zdravih dneh je bil večkrat preoster do njih, in glej, kako mu zdaj lepo strežejo, te dobre duše . . . *b)* stariše; noč in dan čujejo poleg njega, ponujajo mu zdaj to zdaj ono; ne vem, kaj bi

dali za njegovo zdravje, — sami bi radi zboleli — celó umrli, da se jim le ozdravi ljubljeni otrok; o kako mu vest očita, da je tako slabo spolnoval četrto zapoved, zanaprej bode hvaležen . . . c) brate in sestre; zdaj še-le previdi, kako ga ljubijo, kako zlata srea imajo . . . (č) dobre prijatelje; sicer jih je malo zvestih, a zato so mu pa ti tem milejši tolažniki, ki ga tudi v bolezni ne pozabijo . . . . . d) mašnik; oh, ta mu je pa še nad vse zaželen tolažnik, kakor angelj z onega sveta se mu zdi, — težak kamen mu je s sv. odvezo odvalil od srea, — in kako mu krepčajo potrto dušo njegove očevtvske tolažilne besede . . . Milo se mu stori, zakaj ni duhovne poprej bolj čislal in se potegoval zanje, kadar so bili črnjeni in napadani.

4. Vrednost milosti božje. Kaj se je zmenil poprej za Boga in večnost, dokler je bil čil in zdrav! Vriskaje in krohotaje se je greh delal in najgrše hudobije počenjal; pobožne je zasmehoval, iz svetih vaj, bratovščin itd. se norčeval . . . O kako se je zdaj v pekočih bolečinah spremenilo njegovo mišljenje! Zdaj spozna, da edino to dá človeku veljavo in pravo tolažbo, ako se greha varuje in za svete čednosti prizadeva. O, kako rad bi šel k sv. maši, k procesiji . . . , pa ne more se ganiti iz postelje. O, kako mu je žal, da je toliko dragega časa zapravil, toliko lepih prilik zamudil, ko mu je predobra mati sv. cerkev takorekoč z obema rokama ponujala nebeške dobrote, milosti božje . . .

5. Ljubezen predobrotljivega Boga v nebesih. Kako lahko se v zdravji pozabi edini vir vsega blagoslova; in nehvaležni človek misli, da je sam kovač svoje sreče. Na bolniški postelji pa vidi sirotej svojo revščino in nezmožnost in jasno mu je, da le od Boga prihaja ves blagoslov, in če Bog svojo milostljivo roko odtegne, je človek ob tla. In tega predobrotljivega Boga, Očeta nebeškega, začne ljubiti, — hudo mu je, da ga je tolikrat tako nehvaležno žalil, — zopet se spravi z njim v dobri spovedi — zopet počiva na božjem Sreu po sv. obhajilu!

O gotovo, bolniška postelja je bolniku šola krščanske modrosti!

II. Pa tudi drugim, še zdravim ljudem je bolniška postelja šola krščanske modrosti. Tu vidimo:

1. Najlepšo krščansko čednost, sveto ljubezen. Največji siromak na svetu je bolnik, sam si ne more nič pomagati. A glej, kako lepo mu strežejo domači, stariši, brat, sestra . . . Kako ganljivo je večkrat poleg bolnika videti angelja nebeške tolažbe, —

usmiljeno sestro! — Kaj tacega mora omečiti tudi najtrše srce, da se tudi otaja in začne ljubiti bližnjega . . .

2. Žalostne nasledke greha, ako si je bolnik bolezni sam nakopal. Kolikrat vidimo mladega bolnika, mlado bolnico v najlepših letih. Preobilna pijača, ponočno vasovanje, prehuda jeza ob tepežu, razuzdano življenje . . . je tej mladi cvetlici glavico pobesilo, da vene in hira na bolniški postelji. Komu bi se ne smilila? Da, grešno veselje je kakor tisto sodomsko jabelko, ki je zunaj lepo rudeče, znotraj pa trohljivo in ostudno smrdeče . . . Kako pretresljiva pridiga zlasti za mladi svet!

3. Krščansko visokodušnost in plemenitost pri onih, ki boleznim niso sami zakrivali. a) Preobilna teža stanovskih dolžnosti jih je upognila in vrgla na posteljo, n. pr. blagi otrok, ki se je trudil za uboge stariše, dobri stariši, ki so vse svoje moči žrtvovali za blagor svoje družine, junaški vojak, zdravnik, duhovnik. Glej, kolika plemenitost; kakor so vročino in težo dneva z junaškim, veselim srcem prenašali, tako tudi zdaj bolečine mirno prenašajo, vsi v voljo božjo udani. Radi bi še delovali, a če je tako volja božja, so tudi pripravljeni umreti . . .

4. Krščansko potrpežljivost in udanost pravičnih. Mnogi pravijo, da se solnce najlepše takrat vidi, kadar zahaja, kadar „se iz za gorâ ozira“. Tako se tudi plemenitost človeškega srca najlepše pokaže v smrtni bolezni, na bolniški in mrtvaški postelji — ob večeru življenja. Prelep je n. pr. izgled sv. Alojzija, sv. Stanislava ves čas bogoljubnega življenja, a nad vse ganljiv nam je na bolniški postelji . . .

O zares, bolniška postelja nam še le prav do jasnega pokaže nečimernost posvetnih dobrot in blagrov; nobena reč ni tako pripravna v našem srcu vzbujati studa do grešnega veselja in pa hrepenjenja po večnem neminljivem veselju . . .

Konec. Dovelj sem vam dokazal, da je bolniška postelja res najboljša šola krščanske modrosti. Nikar se ne ogiblajte te šole; radi obiskujte bolnike, ker to ne bo le ubogim trpinom v tolažbo, marveč vam samim v preveliko korist. *Boljše je iti v hišo žalovanja, kakor v hišo gostije; ker v oni se spomni konca vseh ljudi in živi misli, kaj da bo prišlo.* (Prid. 7, 3.)

Obletnica cerkvenega posvečenja.

I. Posnemajmo Caheja.

Danes je tej hiši zveličanje došlo.
Luk. 19, 9.

Vže marsikdo si je utegnil misliti, zakaj se na praznik cerkvenega posvečevanja bere evangelij o Caheju? V kakošni zvezi je pač Cahej — cestninar in grešnik — s cerkvenim posvečevanjem? Odgovor je lahek: Jezus Kristus je šel v hišo Cahejevo in je s svojo navzočnostjo, z milostjo božjo Cahejevo hišo posvetil v hišo božjo, kakor Jezus sam govori: *Danes je tej hiši zveličanje došlo*, — kajti kjer je Bog, tam je tudi zveličanje in blagoslov.

Tisti Jezus, kateri je stopil v hišo Cahejevo, je stopil tudi v to in v vsako drugo hišo božjo, saj je Jezus Kristus v presvetem zakramentu ravno tisti Bog, kateri je prišel v Cahejevo hišo, in kakor tje, tako je tudi le-sèm donesel zveličanje in blagoslov. In kakor o Cahejevi hiši, tako se more tudi o vsaki katoliški cerkvi, kjer se nahaja zakrament svetega rešnjega Telesa, reči: *Tej hiši je zveličanje došlo!*

To po Zveličarju došlo zveličanje pa ne velja toliko Cahejevi hiši, — zidanju, — kakor veliko več Caheju samemu. Tako je tudi po navzočnosti Jezusovi v najsvetejšem zakramentu ne toliko tej božji hiši, temveč onim zveličanje došlo, kateri ga tu v najsvetejšem zakramentu molijo, mu služijo, svete zakramente prejemajo, k sveti maši hodijo, ob kratkem, kateri se njegovih milosti vredni in deležni storé, kakor je storil to Cahej v svoji hiši. Iz tega morete povzeti, v kako lepi zvezi da je s posvečevanjem cerkvâ današnji evangelij o Caheju. Zdaj pa stavimo vprašanje: Kakošno zveličanje je donesel Caheju prihod Jezusov? Odgovor: Cahej Jezusu ni le svoje hiše odprl, marveč odprl mu je tudi svoje srce in spreobrnil svoje življenje. In na daljno vprašanje: Kako moremo enako zveličanje tudi mi doseči? je odgovor: S tem, da 1. Jezusa tudi mi sprejmemo; 2. da s Cahejem tudi mi svojemu grešnemu življenju slovo damo.

I. Predno je stopil Jezus v hišo Cahejevo, bil je Cahej še nevernik, grešnik, brez dobrih del. Še le potem, ko je postal veren, ko se je odpovedal grehu ter tuje blago čveterno povrnil; ko je zadoščeval za svoje grehe z dobrimi deli ter pripravljen bil polovico

svojega premoženja dati ubogim, še le potem je prejel od Jezusa zveličanje. Zato pač rečem: Kristijan, hočeš li prejeti zveličanje tudi ti, prejeti ga moreš le a) po veri v Jezusa; b) v pokori za storjene grehe; c) z dobrimi deli v spravo za svoje grehe.

a) Le v veri v Jezusa je zveličanje — prava sreča vže za ta svet. Kdor se drži sv. vere in je po veri sklenen z Bogom, srečen je v sreči in nesreči, v veselji in v žalosti, v obilnosti in pomanjkanju. Vedno ozira se le na Boga: za srečo mu je hvaležen; v nesreči vanj zaupa. Če ga tare trpljenje, zdihuje: Gospod, saj si tudi ti trpel, in še celó več, kakor jaz trpeti morem. Če je zaničevan in preganjan, si misli: Moj Bog in Zveličar, koliko zaničevanja in preganjanja si moral ti že davno pred menoj trpeti! — Če je v revščini in stiski, tolaži se s Sinom božjim, ki še toliko ni imel, kamor bi položil svojo glavo; in ako leži na bolniški postelji in čuti, da bo treba umreti, spominja se sv. križa, bridke smrti Jezusove. Kdor je v veri z Bogom združen, srečen je vže tu na tem svetu, vže tu mu je zveličanje došlo.

Kaj pa je z onimi, kateri so svojo vero zgubili? Kaj jih more tolažiti v nesreči, v trpljenji, v revščini, v križih in britkostih? Svet jim ne more dati tolažbe, — saj je nima, — pri Bogu je ne iščejo, ker vánj ne verujejo; in naposled, ko menijo, da je ni za njih pomoči, loti se jih obupnost, da žalostno življenje končajo. — Brez vere je ni sreče že za ta svet, pa tudi ne za oni svet.

Vprašam le, v čem obstaja pač sreča brezvercev za oni svet? Že tu zbudi se jim včasih vest in jim očita: Kako boš enkrat mogel zagovarjati svojo nevero? Kako boš mogel obstati enkrat pred Jezusom, katerega si tu zavrgel? In če je tak nesrečnež glas svoje vesti tudi zamoril, vprašam, kako se mu bo pa godilo ob smrtni uri? Kaj bo pa enkrat na sodbi? Le predobro vém, da bodo isti nesrečni klicali s trdovratnim Antijohom, rekoč: „Zdaj spoznam, kaj sem storil,“ — in da bodo svojemu sodniku očitno priznati morali z Julijanom odpadnikom: „Nazarejec, ti si zmagal!“ In kakšna bo njih sodba? Jezus Kristus jo je že izrekel: *Vi ste že sojeni, ker niste verovali v ime edinorojenega Sina božjega.* (Jan. 5, 18.) — Kristijan, pomisli te besede in sprejmi kot Cahej v veri Jezusa, in tudi tvoji duši je došlo zveličanje.

Nesrečen, kdor je zgubil vero in z vero Jezusa, enako nesrečen pa tudi tisti, kateri je Boga zgubil z grehom, zato rečem:

b) Le v pokori je za grešnika zveličanje. Do vstopa Kristusovega iskal je Cahej srečo le v časnem blagu, v denarju in bogastvu; to pa pridobival si je po krivičnih potih, — t. j., po grehu. Je pa li greh Caheja storil srečnega? Ne! Kajti greh človeka vznemirja, ga dela nesrečnega, vest ga žge in peče, dokler greha ne odpravi; zato je Cahej povrnil krivično blago, in ko je to storil, potem še le mu Jezus reče: *Tej hiši je danes zveličanje došlo.*

Kristijan, če si tudi ti grešil s Cahejem vred, povej mi, si li srečen? Mar tudi tebi vest ne očita: Boga si razžalil in zato te je zapustil Bog? — Kje je sreča one duše, katera je zgubila Boga?

To pa ni še edina nesreča za grešnika, da zgubi Boga, — z grehom nakoplje si tudi še jezo Božjo. — Tu govorim o nespokornem trdovratnem grešniku. — Vprašam te, kristijan, ki živiš v grehih: Kdo je tisti, katerega si po grehu zgubil, čigar jezo si si nakopal, katerega kličeš na maščevanje? — Ali ni ta tvoj Bog, ki ti je življenje dal in ti ga vsaki hip spet vzeti more? Ali ni Bog, brez čigar milosti ne moreš niti enega prsta na svoji roki vzdigniti, ne ene noge prestaviti? Ni li Bog, kateri te more vsaki trenutek s svojim bliskom razdrobiti? Ni li Bog, ki te pri tej priči more poklicati na sodbo? In ni spet Bog, ki je prisiljen, nad teboj izreči strašno obsodbo: „Poberi se proč od mene, ti prokleti!“ In tega Boga si z grehom zgubil! Tega Boga z grehom še nadalje žališ! Tega Boga na maščevanje kličeš! O nesrečni človek! pomisli, da meč božje pravice le na enem lasu nad tvojo glavo visi in da te vsaki hip more zadeti časna in večna smrt, ako v svojem grešnem življenju trdovraten in nespokoren ostaneš. Pusti, da spet pride Bog v tvojo hišo, v tvoje srce, v tvojo dušo; hiti s Cahejem svojemu Zveličarju naproti, sprejmi ga v zakramentu sv. pokore in sv. obhajila, da moreš govoriti: „Moji duši je zveličanje došlo!“

Pa tudi s tem ni še vse opravljeno. Cahej se ni le greha očistil in krivico povrnil, še več je storil, rekši: *Glej, polovico premoženja svojega dam ubogim, in če sem koga ogoljufal, povrnil mu bom čvetero.* Kristijan, če si svojo dušo s pokoro grehov očistil, stori še več, dodaj še

c) dobra dela do bližnjega; nabiraj si še zasluženje z bogoljubnim življenjem, služi Bogu z molitvijo in drugimi dobrimi deli; vsa ta dela ti bodo milost božjo in zveličanje tvoje duše prislužile. Zares, kolikorkrat najmanjše dobro delo krščanske ljubezni storimo, kolikorkrat s ponižnostjo svoje duše

k Bogu molimo, kolikorkrat njegovo sv. hišo obiščemo in smo pri sv. maši, kolikorkrat sv. zakramente vredno prejmemo, tolikokrat smemo reči: „Naši hiši — naši duši — je zveličanje došlo.“ Pa žalibog, le malo jih je, ki morejo tako govoriti, ker jih le malo ljubemu Bogu zvesto služi!

Krščanski gospodar, moreš li reči: „Moji hiši je zveličanje došlo“, če nimaš navade, vsako jutro, preden greš na delo vsaj v kratki molitvi Bogu se priporočiti, svoja dela in opravila njemu izročiti in svoje otroke k molitvi napeljevati? Krščanski stariši, morete li tako govoriti, če sploh med tednom, ako vam je to lahko mogoče, ne da bi druge dolžnosti vznemarjali, ne pridete k sv. maši, kjer morete sebi in svoji družini nebeški blagoslov izprositi? Krščanski stariši, morete tako govoriti, če ne prinesete po večkratnem sprejemu svetih zakramentov Jezusa v svoje družine? Krščanski stariši, morete vi tako govoriti, ako ne skrbite, da bi bili vaši otroci za Boga, za nebesa izrejeni in odgojeni? Na vse to dajte si sami odgovor.

Krščanski stariši, blagor vam, ako imate lepo krščansko navado, vsako jutro s svojimi otroci vred v molitvi Bogu se priporočati in sebi in svoji družini božjega blagoslova prositi, in ako je mogoče, brez zamude drugih dolžnosti k sv. maši priti; pač smelo porečete: „Danes je naši hiši zveličanje došlo.“ — Kolikorkrat ti, krščanski mož, krščanska žena, kolikorkrat vajini otroci k mizi Gospodovi pristopijo in na duši potrjeni in pokrepčani v vaše hiše se vračajo, zamorete vselej reči: „Danes je naši hiši zveličanje došlo.“ Kolikorkrat svoje otroke od pota greha odvrnete, jih slabih družb in priložnost obvarujete, kolikorkrat svoje otroke opominjate, naj ostanejo zvesti Bogu, naj se trdno držé sv. katoliške cerkve in njenega sv. nauka, in da rajše preganjanje trpé, rajše življenje izgubé, kakor da bi izgubili Boga in njegov sv. evangelij, — tolikrat smete reči: „Danes je naši hiši zveličanje došlo.“ Z Bogom, z Jezusom Kristusom je zveličanje, brez Boga, brez Jezusa ni zveličanja.

Če ste, kristijani, spoznali, da le v veri na Boga, v pokori za svoje grehe in v dopolnjevanji dobrih del se doseže zveličanje, grem še eno stopinjo dalje in rečem: Da res zveličanje dosežemo, moramo pot greha, po kateri smo doslej — kakor Cahej — hodili, zapustiti.

II. Kdaj je naš Zveličar govoril Caheju one lepe besede: *Danes je tej hiši zveličanje došlo*, ali takrat, ko je Cahej hoteč Jezusa videti, mu naproti hitel? Ne! Ali pa takrat, ko je Cahej poln radosti sprejel Jezusa v svojo hišo? Ne! Ali mar potem, ko je Cahej vskliknil: „Glej, Gospod, polovico svojega premoženja dam ubogim, in če

sem koga ogoljufal, povrnem četverno?“ Ze res, vendar pa menim, da prav za prav še le potem, ko je Jezus v srečju Cahejevem videl trdni sklep, da se hoče ne le greha, marveč tudi grešne priložnosti varovati, t. j. opustiti svoje dosedanje cestninarsko opravilo, kjer je imel priliko krivico delati in goljufati — še-le potem je Jezus rekel: *Danes je tej hiši zveličanje došlo.*

Kaj bi bilo pač Caheju hasnilo, ko bi bil rekel: zdaj vse krivično blago povrnem; ob enem pa bi imel v svojem srečju namen krivico še nadaljevati? Bi ga bil li Gospod blagroval? Prav gotovo ne, marveč ker se je Cahej grehu popolno odpovedal, pot greha zapustil, zato mu je Kristus rekel: *Danes je tej hiši zveličanje došlo.*

Ravno tako tudi tebi, kristijan, prav nič ne koristi, če le greh obžaluješ, če pa ob enem ne zapustiš pota pregrehe, po katerem si dosedaj pohajal. Toraj grehu za vselej slovo!

Meni sicer ni znano, pa bi morebiti vendarle vtegnilo res biti, da ima kdo izmed vas nič manj krivičnega blaga na svoji vesti, kakor ga je imel Cahej; morebiti je vtegnil kdo leta in leta krivico delati pri meri in vagi; morebiti s krivičnimi pravdami, s krivim pričevanjem, s krivo prisego. Morebiti je kdo goljufal, v svojem poslovanju kot varuh malih otrok, ali pa pri dedščini, morebiti da se je to godilo na različni način in v raznih okoliščinah. Glejte, predragi, Jezus v najsvetejšem zakramentu stoji pred nami, kakor nekdanj pred Cahejem in čaka, da tudi polni kesa nad svojimi grehi porečemo: „Glej, Gospod, polovico . . .“ Jezus čaka na te besede, na našo pokoro, da bi potem tudi on iz tabrnakeljna nam mogel reči: *Danes je tej hiši zveličanje došlo.*

Jaz sicer ne vem, pa je morebiti vendar le, da je kdo vže leta in leta vdan nečistosti, da vže leta in leta s to ali ono osebo živi v pregrešnem znanju, ali da skruni celo zakonsko zvestobo. Kristijan, spoznaj, da si po tem grehu zveličanje svoje duše zgubil, in da za tvojo dušo ni prej rešitve, dokler temu grehu ne daš popolnem slovo. Glej, Jezus stoji v najsvetejšem zakramentu pred teboj, kakor nekdanj pred Cahejem, reci mu: „O moj Jezus! jaz obžalujem svoje grehe in hočem raztrgati vez greha in zanaprej vsake priložnosti se varovati. in Jezus ti bo iz tabrnakeljna odgovoril: *Danes je tej hiši zveličanje došlo.*

Jaz sicer ne vem, pa morebiti vtegne vendar le biti, da je pijančevanje komu postalo železna srajca, da s tem grehom že dolgo Boga žali, svoji ženi in otrokom britkost dela ali da jih je celo na beraško palico spravil. Spoznaj, kristijan, da je tvoja duša v veliki

nevarnosti, in je za-te le v tem rešitev, da se temu grehu in vsem priložnostim popolno odpoveš. Glej, Jezus v najsvetejšem zakramentu stoji pred teboj in čaka na tvoje spreobrnjenje, popolno poboljšanje. Odpovej se svojemu dosedanjemu življenju in s Cahejem reci: „Glej, Gospod, če sem tudi do sedaj s popivanjem grešil, sebi, svoji družini veliko zla učinil, a sedaj . . . In Jezus iz tabrnakeljna ti bode odgovoril: *Danes je tej hiši zveličanje došlo.*

Ne vem sicer tega, pa če bi vendar le bilo, da je kdo izmed vas do sedaj bil mlačen in len v službi božji, da je opuščal molitev, da je zanemarjal nedeljske dolžnosti, da je prelomljeval postne zapovedi, da je odkladal pokoro, da se je verskih dolžnosti sramoval — ali da razun krščanskega imena nič krščanskega več na sebi nima, glej, kristijan, tudi pred teboj stoji Jezus v najsvetejšem zakramentu, kakor je stal nekdanj pred Cahejem in čaka tvojega poboljšanja. S Cahejem vred mu reci: Moj Jezus, iz srca obžalujem svojo mlačnost, svojo nevero, od sedaj hočem le tebi služiti in vestno ogibati se vseh onih tovarišev, kateri so bili do zdaj moje mlačnosti krivi. In Jezus ti bode odgovoril: *Danes je tej hiši zveličanje došlo.*

Pomislimo, predragi, da je vse le na tem ležeče, da svojo dušo rešimo. *Kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi?* Vse mine, le duša ostane. Svojo dušo pa rešimo, ako Jezusa v svojo dušo sprejmemo in si v pokori, kakor Cahej, svojo dušo greha očistimo. Sprejmi toraj, kristijan moj, Jezusa po živi veri v hišo svoje duše, sprejmi ga po resnični pokori za vse kedaj storjene grehe, z bogoljubnim, čednostnim življenjem, s popolnim spreobrnjenjem: potem je zares tebi, tvoji duši zveličanje došlo. Amen.

J. Tomažič.

2. Krščanska hiša — je hiša božja.

Luk. 19, 9.

Pri vas ostanem do konca sveta, je obljubil Jezus Kristus svojim učencem, ko jih je razposlal po vsem svetu; že poprej pa je postavil pri zadnji večerji skrivnost presv. rešnjega Telesa, v katerem prebiva tukaj med nami v posvečenih cerkvah. Pa ne le takrat, kadar smo zbrani tukaj na svetem kraju, je Jezus pri nas; če smo njegovim, se nam pridruži in nas spremlja po vseh potih našega življenja. Z nami gre domov in pri nas prebiva, ako smo le zbrani v njegovem imenu; saj sam govori: *Kjerkoli sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu*

sem jaz v sredi med njimi. In blagor nam, ako smo tolikanj srečni, Sinu božjega imeti vedno pri sebi. Da, srečna, res presrečna družina, katera je v Jezusovem imenu sklenena z Bogom. Tako družino, tako hišo imenuje sv. Avguštin cerkev, hišo božjo, katere duhovni so stariši, katere verni so otroci in posli. — In ta znamenja vam hočem nekoliko popisati in pokazati veliko srečo in lepoto prave krščanske hiše, katera je podobna cerkvi ali hiši božji. — O Gospod, ti sam imaš ključe do človeških src, govori Ti srcem mojih poslušalcev, jaz govorim le ušesom; dodeli pa, da govorim v Tvojem svetem imenu!

1. V cerkvi, v hiši božji, sije večna luč in oznanuje pričujočnost Jezusa Kristusa v presvetem rešnjem Telesu. V pravi krščanski hiši se pa sveti krotka ponižnost, ki se razodeva v vsem dejanju in nehanju in je mati vsega izveličanja, zakaj, kjer je ponižnost, tam je Kristus. Vsi domači so pridni učenci Jezusa, kateri pravi: *Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen.* Oni spoznajo, da kakor brez olja ne more luč goreti, tako sami brez milosti božje nič v resnici dobrega ne premorejo. Zato karkoli delajo, delajo le v imenu božjem, zavolj Boga, vse v božjo čast. O srečna hiša, v kateri sije luč sv. ponižnosti; v nji prebiva Jezus, — podobna je taka hiša cerkvi, hiši božji.

2. V cerkvi ima Gospod posvečene altarje; ali tudi krščanska hiša ni brez njih. Tukaj stoji altar žive vere, tukaj se vzdiguje altar trdnega upanja, tukaj se blišči altar goreče ljubezni. Božje čednosti, to so tri imenitne sestre, nebeške hčere, ki so prišle z Jezusom na ta svet, in prebivajo v pravi krščanski hiši, — družini. — Prva, živa vera, vsem domačim kaže pravo pot do nebes; druga, trdno upanje, jih podpira v križih in težavah sedanjega življenja. Tretja, goreča ljubezen, jih priganja in vnema, da na poti iz časa v večnost ne opešajo in ne omagajo.

V cerkvi altarji niso prazni, so ozaljšani in olepšani s podobami sv. angeljev, svetnikov in svetnic. Tudi v krščanski hiši božje čednosti niso same, ampak v družbi z mnogimi tovarišicami, katere lepšajo in zaljšajo pravoverne kristijane. Prva tovarišica je bogaboječnost, katera sklepa vse domače v svetem božjem strahu in jim kaže božje oko, katero vse vidi in povsod sveti, tudi po najskrivniših kotih. Na božje oko se ozirajo krščanski stariši in ga kažejo svojim otrokom in poslom; sv. Avguštin nam govori: *Greš vune, te vidi oko, greš noter, te vidi oko, gori sveča, te vidi oko, če luč*

ugasne, te vidi vendar oko. Božje je to oko, svetlo oko, ki vse vidi, tenko uho, ki vse sliši, občutna roka, ki se vsega dotika; močna noga, ki povsod stoji. Vedno jim je toraj Bog pred očmi, skrbno se ogibajo in varujejo slednjega greha, ker se bojé žaliti svojega ljubeznivega Očeta, svojega neskončno pravičnega Sodnika. — Kjer je bogaboječnost, tam je tudi druga tovarišica božjih čednosti: sveta pokorščina. Od starišev se učé otroci in posli Boga se bati in greha se varovati; od Boga se pa učé spoštovati svoje stariše in predstojnike in jim vedno pokorščino skazovati. Dvojno oko otrokom in poslom najlepše sveti: oko božje in oko starišev, ki jih neprenehoma vidi; in če jih tudi starišev oko ne vidi, jim pa sveti vedno božje oko, katero jih povsod spremlja. Pokorni otroci in ubogljivi posli, to je pač božji dar; s sveto pokorščino polajšujejo težavna opravila in dolžnosti očeta in matere, gospodarja in gospodinje. — Tretja tovarišica božjih čednosti, za katero domači posebno skrbé, je sveta čistost in njena zvesta družica nedolžna sramožljivost. Krščanski stariši pač vedó, da nedolžnost njih otrok je najdražje in najlepše blago, ki se z nobenim denarjem ne dá poplačati; oni pa tudi vedó, da sovražnik nedolžnih duš hodi okrog in išče, koga bi požrl; vedo, da kadar so ljudje spali, je prišel sovražnik in je pri-sejal ljulike med pšenico; oni pomnijo, kar prerokuje prerok Mihej v starem in oznanuje sv. Matevž v novem testamentu: *Sovražniki clovekovi so domači njegovi*; toraj podučujejo z besedo in dejanjem, z lepim izgledom, opominjajo in svaré svoje ovčice in skrbno čujejo nad njimi doma in zunaj doma, po dnevu in po noči, nikdar se jim ne toži poskrbeti za svoje in se prepričati o njih zvestobi. Otroci, starejši bratje, pridni hlapci in pobožne dekle se pa skrbno varujejo pohujšati katerega izmed malih, nedolžnih, ker vedno jim šumi po ušesih strašno gorjé, katero žuga Gospod tistemu, po katerem pohujšanje pride. In tako ohranijo pri sebi Jezusa Kristusa, ženina čistih duš in branijo hišo časne in večne pogube.

3. Cerkev je hiša miru; tukaj Jezus mir deli, sosebnost pri krstnem kamnu in v spovednici. Zato je pa tudi cerkev hiša svetega veselja, hiša tolažbe v nadlogah in britkostih. Krščanska hiša, v kateri so te tri božje čednosti in njih blage tovarišice, bogaboječnost, pokorščina in čistost, tam tudi prebiva zvesti tovariš mir vesti; in kjer je mir, tam je pravo veselje, veselje v Gospodu, tam je zadovoljnost, tam so domači po izgledu prvih kristijanov zbrani v Jezusovem imenu, enega duha in enega srca; enega nebeškega duha v vednem spominu, da so tukaj na zemlji le popotniki v tuji deželi,

v dolini solz, da so nebesa njih pravi dom, kjer se njih Oče razodeva svojim izvoljenim od obličja do obličja. Z Jezusom so pa tudi enega srca v veselji in trpljenju. Če se jim po sreči godi, hvalijo Boga; molijo ga pa tudi, če se jim slabo godi. Bog nam je dobro dal, si mislijo, zakaj bi neki hudega ne vzeli iz njegove roke: Bog je dal, pravijo v sreči, Bog je vzel, pravijo v nesreči, vselej pa njegovo presv. ime bodi češčeno; dobro vedó, da tistim, kateri Boga ljubijo, vse reči k dobremu služijo.

4. V cerkvi se godi očitna služba božja, in tukaj v njegovi hiši opravljajo po navadi vsaki dan duhovni daritev presv. maše, in tukaj oznanujejo namestniki božji v pridigah in krščanskih naukih besedo božjo. Kdo pa je v krščanski hiši duhoven in pridigar? Po besedah sv. Avguština so duhovni domače cerkve stariši, očetje in matere, gospodarji in gospodinje, zlasti pa je krščanski oče poklican k temu opravilu, — on, ki bo kdaj odgovor dajal od svojega hiševanja, od svojih otrok in poslov. Katera je pa daritev domače službe božje v krščanski hiši? Vsak dan se v taki hiši z Bogom začne, z Bogom konča, in tako se daruje v pobožni skupni molitvi jutranji in večerni Bogu prijetna daritev, katero hišni oče zvesto s svojimi vernimi opravlja. Kadarkoli jim čas in opravila dopusté, gredó k sv. maši, ali pa saj doma obude srčne želje se vdeležiti te presvete daritve. In posebno znamenje krščanske hiše je, da njeni domači tolikanj zaželé Gospodovega dne, in tolikanj radi hité v hišo božjo. In ker vedó, da vsak dobri dar pride od zgcranj od Boga, sklenejo vselej pred jedjo in po jedi svoje roke, po zgledu Jezusovem in nauku sv. cerkve; in kadar zjutraj, opoldne ali zvečer zvoní angeljevo češčenje, nikoli ne pozabijo se spomniti neskončne dobrote Kristusovega včlovečenja in svojega odrešenja in pozdraviti lepo devico Marijo, Mater božjo.

Pa ne le duhoven, tudi pridigar je krščanski oče svojim domačim. Pridite, otroci, pridite ljubi moji, jim večkrat z Davidom kliče, učiti vas hočem Boga se bati in spolnovati njegove zapovedi. Da, sam priden poslušalec besede božje, jim tudi vé zmiraj povedati kaj lepega, in razložiti v duhu sv. vere vse žalostne prigodbe sedanjega življenja. Sam zvest sin katoliške cerkve, tudi njene zapovedi natanko spolnuje, vestno posvečuje njene praznike in ostro gleda, da so tudi njegovi domači ob nedeljah in zapovedanih praznikih spodobno pri službi božji. Brez resničnega opravila ne trpi, da bi se njegovi domači ob nedeljah okoli potikali. Sam je rad doma pri svojih in večkrat se meni z njimi o nedeljskem evangeliju in

pridigi, in se prepriča, kako so poslušali božjo besedo; večkrat se pogovarja z njimi o Kristusovem življenju; ob nedeljah jim ali sam kaj bere, ali če sam ne more, oskrbi, da kdo drugi iz kakih svetih bukev bere, ali da kako pošteno pesem zapojó, ker sv. branje in pošteno petje veseli mlade ljudi, dokler so nedolžni in pobožni.

V sv. postnem času se vedno pripravi krščanski oče k sprejemi velikonočnega Jagnjeta. Pa ne le o velikonočnem času, tudi sicer v letu se večkrat obtoži svojih grehov in pristopi spodobno k sv. obhajilu s svojimi domačimi iz ljubezni do Jezusa. On pač vé, da kakor je treba telesu vsakdanjega živeža, želi tudi duša duhovne hrane; on pač vé, da je cerkvena zapoved, vsako leto najmanj enkrat pristopiti k mizi Gospodovi, dana le največjim zanikarnikom, in da, kdor Jezusa v resnici ljubi, ne more strpeti v pregrešni ločitvi od svojega Zveličarja.

5. V hiši božji, v cerkvi so tudi svete podobe, in tudi krščanska hiša ni brez njih, zlasti brez najmenitniše ne, brez razpela ali britke martre; to je znamenje našega odrešenja, to je znamenje neskončne ljubezni božje do nas. Sv. križ, to je tista knjiga, katero zna vsaka gospodinja, vsak gospodar brati, ako le iskrica ljubezni božje v njegovem sreću tli. Ta križ jim je hišni altar, pred katerim svoje molitve opravljajo, katerega venčajo slednji večer s svetim rožnivencem, in zraven njega podobo prečiste device Marije, Matere krščanske družine, katera se v krščanski hiši ne pogreša. Razun teh so tudi nekatere druge sv. podobe domačih in farnih patronov, katerim verni gospodar večkrat sebe in družino priporoča. Krščanski stariši pač dobro vedó, da bode težko človeku samo od sebe na sodbi odgovor dajati, kaj še le od drugih, toraj pri vsem svojem prizadevanju zvesto čujejo in molijo za svoje domače, jih priporočajo Bogu in svetnikom božjim. Da, povem vam, marsikateri oče bi že bil vekomaj nesrečen, ko bi pobožna mati toliko srčne molitve v nebo ne pošiljala. Marsikateri sin bi se bil že izpridil, marsikatera hči bi že bila globoko padla v svojo časno in večno nesrečo, ko bi je stanovitna molitev skrbnih starišev ne bila varovala. Molitev pravičnega pri Bogu veliko premore; zatoraj dobri stariši nikoli nikar ne jenjajte moliti za svoje otroke in podložne, da se vam ne pogubé; zakaj le ako bote vi pridni vrtnarji, bodo vaši otroci kakor lepa drevesca v domačem vrtu dober sad sv. čednosti obrodili — zrastle bo sv. ponižnost, živa vera, trdno zaupanje, goreča ljubezen, sveta bogaboječnost in sramožljivost. Ako hočete tega sadu dočakati, morajo mlada drevesca, o mati, tvoje solze zalivati, jih more tvoja mo-

litev, ljubi oče, tvoj uk ogrevati! Le ako bote pravi duhovni svojim vernim, jih bote mogli enkrat na dan sodbe pripeljati pred Jezusa rekoč: *Tukaj so, katere si nam izročil, noben se ni pogubil!*

To, ljubi moji je lepota krščanske hiše, in kako bi ne bila lepa ta hiša, ki je podobna hiši božji, — cerkvi? V krščanski hiši so stariši pravi duhovni svojim domačim, in domači zvesti verni, v taki hiši je oče ali gospodar pravi domači apostelj in domači zvesti učenci. On ne podera domá, kar zida v cerkvi apostelj Gospodov, temveč zida in izpeljuje na kviško v imenu Jezusovem, ki mu bo enkrat stotero poplačal. Amen.

Jan. Šafar,

Dvajseta nedelja po binkoštih.

I. Čvetero znamenj dušne bolezni.

Je šel k njemu, in ga je prosil, da naj pride doli in ozdravi njegovega sinú; začel je namreč umirati.

Jan. 4, 47.

Srečna, presrečna hiša kraljevega služabnika v Kafarnavmu, o katerem sv. evangelij pravi, da je potem, ko je usmiljeni Jezus njegovega do smrti bolnega sina s svojo vsemogočno besedo: *Pojdi, tvoj sin živi*, ozdravil, veroval on in vsa njegova hiša. Kakor je pa huda bolezen sina tega kraljevega služabnika obiskala in ga tako zadela, da mu že nobeden več ni mogel pomagati, tako jih je tudi med nami veliko nevarno bolnih — bolnih na telesu, ali še več bolnih na duši. Na duši pa so bolni vsi tisti, v katerih hude strasti gospodarijo, kateri v grehu živé. Se pa tako dobro za telesne kakor za dušne bolezni nekatera znamenja, po katerih spoznamo, je-li bolezen nevarna. Pri telesnih boleznih je posebno čvetero znamenj, iz katerih moremo spoznati, da je bolnik v nevarnosti. Prvo znamenje je, če se ne dá od učenih, skušenih zdravnikov zdraviti, marveč išče pri mazačih pomoči; drugo, če mu zdravila nič več ne pomagajo; tretje, če mu sicer za nekaj časa pomagajo, pa se bolezen zopet povrne; in četrto znamenje je, če se nobenih zdravil poslužiti noče. Ta čvetera znamenja moremo tudi na dušne bolezni obrniti in iz njih spoznati, da so tisti pri katerih jih zapazimo, v veliki nevarnosti. In o teh štirih znamenjih hočem danes govoriti. Preden

pa začnem, priporočim sebe in vas milosti Jezusa Kristusa in prošnji njegove sv. matere Marije.

1. Prvo nevarno znamenje pri telesnih boleznih je, če se bolnik ne dá od učenih, skušenih zdravnikov zdraviti, marveč išče pri drugih pomoči, kateri mu s svojimi zdravili, katera mora mnogokrat drago plačati, ne samo nič ne pomagajo, ampak njegovo bolezen še veliko hujšo storé, in marsikaterega prezgodaj pripravijo pod zemljo. Ko bi bili tudi nespametni bolniki precej razumnega zdravnika poklicali, bi jih bil z božjo pomočjo še ozdravil, ker od začetka njih bolezen ni bila posebno nevarna. — Ravno to velja tudi o dušnih boleznih. Ako hočete, da vam bo pomagano, se morate vestnim in modrim spovednikom izročiti, ne pa takim, kateri vsacega grešnika brez razločka odvežejo. Lahkomiselni in zaslepljeni kristijani imajo take spovednike prav radi, in če v svojem kraju za nobenega tacega ne vedó, ga drugod poiščejo, če imajo tudi več ur hoda do njega. Če pa kristijan, kateri v grehu živi, le take spovednike išče, pri katerih spoved vselej prav lahko opravi, se zares v prav žalostnem, nevarnem stanu znajde. Ker odvezo vselej brez vse težave dobi, mu tudi ni mar, da bi se prav boljšal. On si misli, kaj je za to, če tudi zopet grešim? Moj spovednik je dober, me bode že zopet odvezal. In on greši od leta do leta, dostikrat ves čas svojega življenja, in je v največji nevarnosti za vselej se pogubiti. O takih spovednikih in takih grešnikih velja, kar Jezus pravi: *Če slepec slepca vodi, obadva v jamo padeta.* (Mat. 14, 15.) Kristijani! ako je vaša duša bolna, poiščite si tacega spovednika, kateri dobro z vami misli in kateri svojo sveto službo natanko po Jezusovih zapovedih in po postavah sv. cerkve opravlja, ker dobro vé, da bo enkrat moral oster odgovor dati. Le taki spovednik zamore z božjo pomočjo vašo bolno dušo ozdraviti in vas rešiti večne smrti.

2. Drugo nevarno znamenje pri telesnih boleznih je, če bolniku zdravila nič več ne pomagajo. Pogosto se zgodi, da se bolnik na tanko drži po zdravnikovem povelji, pa mu le noče boljše biti; nobeno zdravilo mu več ne pomaga. Nam se to slabo zdi in tudi zdravnik je v skrbi in naznani, da bi dobro bilo, ko bi se bolnik s sv. zakramenti previdel. Glejte, kristijani! Kakor je tak bolnik v nevarnem stanu, tako je v nevarnosti na duši bolni grešnik, kateremu vsi pripomočki zveličanja nič več ne pomagajo. V sv. katoliški cerkvi imamo za vse dušne bolezni najboljše pripo-

moške. Eni, postavim: božja beseda, molitev, obiskanje Jezusa v presv. rešnjem Telesu, pred vsem drugim pa daritev sv. maše, ki dušnemu zdravju pomagajo, drugi pa bolno dušo tudi ozdravijo, kakor je zakrament sv. pokore. Veliko kristijanov je, kateri se teh pripomočkov na videz poslužijo. Oni vsaki dan zjutranjo in večerno molitev opravijo, se ob nedeljah in zapovedanih praznikih in mnogokrat tudi ob delavnikih pri sv. maši, pridno božjo besedo poslušajo, se tudi spovedujejo in obhajajo večkrat v letu. Pa kaj, ker jim vsi ti pomočki nič ne pomagajo! Oni svojih slabih navad ne opusté in se hudih priložnosti ne ogibljejo, dan za dnevom svoje grehe ponavljajo, so pijanosti, igri, lakomnosti, nesramnosti, napuhu, jezi, krivici in goljufijam vdani, in čez veliko let ni še nobenega znamenja poboljšanja pri njih videti. Kristijani! kaj moramo od takih soditi? Zares, nič dobrega, Oni so v nevarnosti smrti grešnika umreti in se pogubiti. Pa zakaj? Zato, ker v goljufnem miru živé in ker mislijo, da je pri njih vse v dobrem, v najboljšem stanu, se tudi nikoli resnično ne poboljšajo. Naj jim reče kdo stokrat in stokrat: Ljubi moj, tako ni prav, ti moraš svoje življenje drugače uravnati, če ne, se utegne s teboj slabo iziti, — mu ne verjamejo, da, hudi so, če jim hoče kdo oči odpreti, in pravijo: „Kaj potrebujem jaz takega opominjevanja? Ali nisem mar dober kristijan? Saj hodim pridno v cerkev, rad molim, božjo besedo zvesto poslušam in tudi k sv. zakramentom večkrat pristopim. Bi le vendar rad vedel, zakaj da bi ravno jaz bil tako na slabem? O, da bi le vsi tako živeli, kakor jaz živim, bi smeli zadovoljni biti.“ Taki kristijani so podobni farizejem, ki so v svoji slepoti mislili, da so že pravični in toraj Jezusa niso hotli poslušati, ko jih je k poboljšanju opominjal. — So spet drugi, ki sicer svoj nevarni stan spoznajo, vest jim očita, da ne živé po božjih zapovedih. Pa se potolažijo in pravijo: „Bog bo z mojimi slabostmi usmiljenje imel, in me ne bo zavrgel, ker rad molim, v cerkev hodim, božjo besedo poslušam, sv. zakramente prejemam. Tako utolažijo svojo nepokojno vest, mirno v grehah živé, in v njih tudi umrjejo. Slabo znamenje, ljubi moji! toraj je, če se kdo pripomočkov sicer poslužuje, pa svojega grešnega življenja noče poboljšati, noče z drugimi v bratovski ljubezni živeti, sitnosti drugih s prizanesljivostjo prenašati, svojim sovražnikom iz srca odpustiti, tuje blago povrniti, storjeno škodo poravnati, hude navade opustiti, grešne zveze strgati, hudobnim zapeljivcem slovo dati. Taki je v nevarnosti, da bi čedalje bolj ne otrpnil in nesrečne smrti ne umrl.

3. V enako veliki nevarnosti so tudi tisti, kateri se sicer z božjo pomočjo iz grešnega življenja vzdignejo, pa zopet nazaj padejo. So nekateri bolniki, ki se po zaužitih zdravilih boljše počutijo, bolečina odjenja, zopet toliko k moči pridejo, da vstanejo. Ali čez nekatere dni se bolezen povrne, bolečina se ponovi, moč jih zapusti, da se morajo zopet vleči. Zdravnik se zopet vse prizadene, jih ozdraviti, in že ga veseli, da jim je pomagal, da zopet vstanejo. Toda njih zdravje tudi zdaj nima nobene stanovitnosti. Komaj preteče nekaj tednov, in zopet jih v postelji najdejo. Če se jim tako bolezen zmiraj povračuje, kako sodite o njih? Gotovo ne dobro. Tega človeka, pravite, ne bo nihče več ozdravil. In prav pravite; zakaj večkrat, ko se bolezen povrne, toliko slabši je bolnik, in na zadnje vso moč zgubi, in mora umreti. — Tako se godi z grešnikom, ki v grehe nazaj pada. Kolikor bolj pogosto se to zgodi, v toliko večji nevarnosti je, ker mu greh v navado pride, ki se pa nikoli ali pa grozno težko opusti. Da je res tako, nam vsakdanja skušnja priča. Kolikokrat je že ta pijanec obljubil, da se ne bo nikoli več opijanil! Ali svojo obljubo je dozdej še zmiraj prelomil; še zmir se opijani, in malo kateri praznik prejde, da bi se čez mero ne napil. Kolikokrat je uni nečistnik svoje nesramne ostudnosti že preklel in se zarotil, da ne bo Boga nikoli — nikoli več razžalil! Pa glej! komaj se je nečisti ogenj hudega poželenja v njem vnel, že je pozabil svoje obljube, hudo nagnenje poslušal in se v sužnost satana podal. Kolikokrat je že ta ali uni togotnež sklenil, da hoče svojo jezo krotiti, da je ne bo slišati hude besede iz njegovih ust. Ali le tako dolgo je svoj sklep spolnoval, dokler ga nič zoprnega ni zadelo. Kakor hitro pa ga je kaj zjezilo, je razsajal in klel morebiti še grše, ko poprej. Pač po pravici se navada imenuje železna srajca; kakor težko je, železno srajco strgati, tako težko je, vezi hude navade strgati. In rado se zgodi, da grešnik svoje slabe navade s seboj v grob vzame. Toraj pravi sv. Duh: *Kadar se je mladenič svojega pota privadil, ne odstopi, ako je tudi star postal.* (Prip. 22, 6.) Iz tega vidite, preljubi! v kakšni nevarnosti so tisti kristijani, ki zmiraj zopet v stare grehe nazaj padejo. Greh jim pride v navado, iz navade pa trdovratnost in nazadnje nesrečna smrt.

Pomislimo pa še druge strani, kako nevarno je za človeka, kateri v stare grehe zmiraj nazaj pada. Če koga prvokrat kaka huda bolezen obišče, se hudo prestraši in naglo zdravnika pokliče, da bi mu pomagal. Če se mu ravno tista bolezen večkrat ponovi, se je nič več tako hudo ne vstraši, nazadnje se je privadi, in se za-njo

veliko ne zmeni. Drugim se godi ravno nasprotno. Večkrat ko se jim bolezen ponovi, toliko bolj jim upanje upada, nazadnje celo obupajo in pravijo: „Ni je za mene nobene pomoči več.“ Tako se godi tudi grešnikom, ki svoje grehe zmir ponavljajo; ali postanejo vsi lahko-mišljeni, zanikarni in trdovratni, ali pa se jih obupljivost loti. Marsikaterega strah in groza spreleti, ko prvokrat greh stori. Drugokrat se že lože zgodi, tudi vest ga zdaj tako hudo ne peče; z grehom se zmiraj bolj soznani, nazadnje vsa boječnost iz njegovega srca zgine, ves hudoben postane, greh na greh naklada in se svojega življenja ne sramuje. Taki hudobni, brezvestni grešnik stoji z eno nogo že v strašnem peklenškem breznu in kako bi mogel rešen biti, ker je strah božji izginil iz njegovega srca, in le nečisti duh v njem kraljuje. — Pri drugih, sem rekel, se ravno nasproti godi. Ko so enkrat ali drugokrat grešili, se še želé resnično poboljšati; kadar pa vse njih dobre sklepe hudo poželenje premaga, imajo vedno manj srčnosti, na zadnje obupajo nad svojim poboljšanjem in pravijo: „Poboljšati se ne morem, toraj sem tudi pogubljen.“ In enaki prestrašenim vojakom se svojim strastim udajo. Tudi njim ni skoraj nič več pomagati, ker nimajo zaupanja ne na Boga, ne sami na-se. — In zdaj lahko spoznamo, da je zveličanje tistih v grozno veliki nevarnosti, kateri zmiraj v svoje stare grehe nazaj padajo.

4. In zadnje znamenje nevarne bolezni je, če se bolnik nobenih zdravil noče poslužiti. Nekateri bolniki so tako svoje-glavni, da tudi v najnevarniši bolezni o zdravniku in zdravilih nič nočejo slišati. Če jim kdo še tolikrat reče: „Ljubi moj! pošlji po zdravnika, če ne, boš moral umreti“ — vse to nič ne pomaga. „Za zdravnika, pravijo, ne maram, in tudi za zdravila ne.“ In če tudi zdravnika zoper njih voljo pokličejo, jim nič ne more pomagati, ker se zdravil nočejo poslužiti. Da so taki bolniki na slabem, vsak lahko spozna. Takim telesno bolnim jih je veliko na duši bolnih popolnoma enakih. Napuh, lakomnost, nečistost, jeza in sovraštvo, požrešnost, krivice in druge pregrehe njih duši smrtne rane delajo, ali oni nočejo nič slišati o zdravniku in zdravilih. Molitev opuščajo; zjutraj vstanejo in se zvečer zopet spat vležejo, pa še enega očenaša ne molijo. Med tem, ko so drugi kristijani v cerkvi pri službi božji, oni doma delajo ali pa po gostilnicah posedajo, pijejo in igrajo; Božje besede ne poslušajo, komaj enkrat v letu jih vidiš pri pridigi, že so nevoljni, če le slišijo o pridigi; vse, kar je svetega, zasmejujejo. Da bi k spovedi šli, ni misliti, spovednice se boje, kakor hudoba križa, in ko bi bila velikanoč vsakih deset let le enkrat, bi

tudi takrat spovedi ne opravili. Ob kratkem: Vse, kar je dobro in potrebno k ozdravljenju njih duše, popolnoma zanemarijo; njih življenje je, če ne slabše gotovo nič boljše od življenja nevernikov. Ne bom preiskoval, od kod to pride, da so tako sprideni; naj pride, od koder si bodi, to je resnično, da taki grešniki znamenja pogubljenja nad seboj nosijo. Kako bi tudi mogoče bilo, da bi se spreobrnili, ker vse pripomočke, katere jim božja milost k njih rešenju ponuja, trdovratno zametujejo. Je sicer res, da zamore Bog tudi iz kamenov otroke Abrahamove obuditi, pa takih čudežev božja milost po navadi ne dela; najmanj se smejo na njo zanašati tisti grešniki, ki zmiraj trdovratnega srca ostanejo. Bati se jim je, da jih bo Gospod zapustil, da se bodo nad njimi spolnile besede Gospoda, ki pravi: *Ker sem vas klical, in ste se branili, ker sem svojo roko stegoval, pa nikogar ni bilo, da bi se bil ozrl; ker ste ves moj svet zavrgli in moje svarjenje v nemar pustili, se bom tudi jaz k vašemu pogubljenju smejal.* (Preg. 1, 24—26.) Mnogokrat se zgodi, da taki trdovratni grešniki nanagloma umrjejo, ali pa se na zadnje več ne zavedó, in se spreobrniti ne morejo. Če jih pa tudi taka bolezen zadene, ki jih ob pamet ne pripravi, le vendar mašnik, ki jih obišče, z njimi ne vé kaj začeti. Spominja jih sicer z zveličalnimi besedami k pokori, pa — nobenega znamenja obžalovanja ali kesanja ni. Umrjejo, kakor so živeli — v grehu.

To so tedaj znamenja nevarnih dušnih bolezni. Ta znamenja imajo tisti grešniki nad seboj, kateri le take spovednike iščejo, pri katerih ložje opravijo; kateri se pripomočkov k zveličanju sicer poslužijo, pa se ne poboljšajo; kateri če so tudi svoje grehe zapustili, pa zopet v nje nazaj padejo; in zadnjič, kateri vse, kar bi jim moglo pomagati, zametujejo in trdovratni v grehu ostanejo. Gorje njim, kakoršno je njih življenje, takšna bo tudi njih smrt! Kaj ne, preljubi! da si ne upate s takimi grešniki umreti; kaj ne, da želite, da bi se enkrat v milosti božji s tega sveta ločili, in prejeli tam plačilo, katerega je Bog pravičnim obljubil? Skrbno toraj svoje življenje preglejte in pomislite, kako stoji z vašim zveličanjem. Odpovejte se vsakemu grehu, poslužite se zvesto vsega, kar nam k zveličanju pomaga, živite v božjem strahu in stanovitni ostanite v pravičnosti prav do konca, da bote po tem časnem življenju prejeli tam krono večnega življenja, katero je Gospod vsem tem obljubil, kateri njega ljubijo. Amen.

2. Molitev starišev za otroke.

Jan. 4, 49.

Vvod: Gotovo si je dobri oče, o katerem današnji evangelijski govori, vse prizadejal, kar je le v človeški moči, da bi mu ozdravel ljubljeni sin. Toda vsi človeški pomočki so neizdatni, sinu je čedalje hujše. Le še eno upanje mu sveti, — Jezus, božji čudodelnik, more pomagati tudi tam, kjer je zastoj vsako človeško zdravilo. K njemu se zateče v skrajni sili — in ne zastoj . . . S tem čudežem Jezus dovelj jasno uči vse stariše, kje naj iščejo pomoči za svoje otroke . . . Molitev starišev za otroke *a)* je zelo potrebna in izdatna, *b)* biti mora prava molitev.

Izpeljava. I. Kakor kraljič ni mogel zadobiti zdravja svojemu sinu brez Jezusove pomoči, tako tudi še sedaj ne morejo stariši ohraniti ali zopet pridobiti svojim otrokom dušnega in telesnega zdravja brez nebeške pomoči, brez milosti od zgoraj. Nebeške milosti pa si je treba izprositi. Toraj je molitev starišev za otroke

1. zelo potrebna, kajti dolžnosti, ki jih imajo stariši do otrok, so tako velike in težke, da jim sami nikakor niso kos: *a)* skrbeti imajo za telesno zdravje in vspešno rast svojih otrok, a zdravje je zlasti v prvi mladosti v tolikih nevarnostih, da ga je nemogoče ohraniti brez božje pomoči. *Kdo izmed vas more s svojo skrbjo privedjati le en komolec k svoji dolgosti?* (Mat. 6, 26.) Tem manj drugim . . . *b)* Ohraniti jih morajo v nedolžnosti; ali je mar to mogoče v sedanjih sodomskih časih brez posebne pomoči od zgoraj? — *c)* Če zapazijo napake ali celó hudobije nad njimi, jim jih morajo odpraviti; pa vsakdo vé, kako je temeljito popboljšanje težko . . . *č)* Kolikrat so odrasli sinovi in hčere že toliko spačeni, toliko zlobne, da si ne pustijo nobene besede reči; vse opominjevanje in svarjenje je zastoj. O, tu ne ostaja starišem druge pomoči, nego solze in molitev! *d)* Še posebno, če so otroci pri drugih ljudeh, na tujem, jim ne morejo drugače pomagati, kakor z molitvijo. — *e)* In če zbolijo, pač ne morejo otrokom drugega dati, kakor še nekoliko molitve in kadar se približa smrt, le že zadnji blagoslov.

2. Molitev starišev za otroke je posebno izdatna. *a)* Tega se zlasti prepričamo iz sv. pisma stare zaveze, kjer večkrat beremo, da so bogaboječi stariši blagoslovljali svoje otroke, t. j. molili so nad njimi, da bi od Boga sprejeli nebeški blagoslov; in taka molitev je bila otrokom res v blagor, kakor je nasprotno kletev starišev bila v strašno pogubo otrokom . . . *b)* V novejšem času pa nam življenje svetnikov še jasnejše priča, koliko premore molitev vzgojilcev za gojence. Komu ni znano, koliko je n. pr. molila sv. Monika za svojega zgubljenega sina Avgušтина? Sam je hvaležno spoznal, da se ima le gorečim molitvam svoje pobožne matere zahvaliti, da je zapustil spolsko pot zmote in pregrehe in nastopil svetniško pot resnice in čednosti.

II. Da bo taka molitev res pomagala, se mora opraviti v pravem krščanskem duhu:

1. Stariši naj prosijo svojim otrokom pravih dobrot: da bi se greha obvarovali, da bi se v strahu božjem in v čednosti utrdili, da bi v nedolžnosti stanovitni ostali; še le v drugi vrsti naj jim prosijo tudi časne sreče, telesnih blagrov. (Tob. 4, 23.) — Skušnja priča, da preobilno premoženje in prelahkotno življenje otrokom ni v korist, marveč večji del v nesrečo in pogubo, ako nimajo strahu božjega in krščanske modrosti. O, tu še prav posebno velja: *Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice . . . Nikar se zato ne trudimo, da bi otrokom bogastva zapustili, marveč da bi jim čednost in božji blagoslov izprosili.* (Sv. Kriz.) — Jezus je zavrnil mater Cebedejko, ker je svojima sinovoma prosila svetne slave, čes, da ne vé, česa jima prosi . . .

2. Molitev starišev za otroke mora biti resnična, t. j., kakor nam katekizem pové, sami si morajo prizadevati, da bi dosegli, česar prosijo. Kaj bi bilo pomagalo premehkočutnemu Heliju, če bi bil za svoja sprijena sinova še toliko molil, ko ju pa ni hotel po zaslužanju strahovati? Kaj bi tudi tebi pomagalo še toliko in še tako goreče moliti za svoje otroke, ako jih pa nočeš učiti in svariti ter po potrebi kaznovati, ako ne paziš nanje in jih ne varuješ nevarnosti, marveč jih pustiš, da smejo hoditi koder hočejo, kadar hočejo? . . .

3. Taka molitev mora biti sklenena z lepim pobožnim življenjem. *Molitev pravičnega oblake predere.* Ta lastnost je starišem dvakrat potrebna; najprej da od Boga res dosežejo, česar prosijo svojim otrokom, in potlej, da jim bo tudi resnično koristilo, kar se bo pa le tedaj zgodilo, ako delovanje milosti božje pri otrocih krepko podpirajo z lastnim lepim zgledom; s pohujšljivim zgledom pa bi vse podrli.

Konec. Veliko, veliko ljudi bo pogubljenih zato, ker so jih stariši zanemarili, posebno ker niso molili za nje, ali niso prav molili. Oj molite, krščanski stariši, za svoje otroke, molite veliko, molite o pravem času, da ne bo prepozno! Pa tudi vse druge povabim in prisrčno prosim, molite za našo ljubo mladino . . .

Homiletična zrna.

Prilike Gospodove.

29. Velika večerja.

Luk. 14, 16—24.

Neki človek je napravil veliko večerjo, in jih je veliko povabil. In je poslal svojega hlapca ob uri večerje, reči povabljenim, da naj pridejo, ker je že vse pripravljeno. In so se začeli vsi skupaj izgovarjati. Prvi mu je rekel: „Pristavo sem kupil in moram iti in jo ogledati; prosim te, imej me izgovorjenega.“ In drugi je rekel: „Pet jarmov volov sem kupil in jih grem poskusit; prosim te, imej me izgovorjenega.“ In tretji je rekel: „Oženil sem se in toraj ne morem priti.“

In hlapec se je vrnil in je povedal svojemu gospodu. Tedaj se je hišni gospodar razsrdil in je rekel svojemu hlapcu: „Pojdi brž po cestah in ulicah mesta, in pripelji sem uboge in hrome in slepe in kruljeve.“ In hlapec je rekel: „Gospod, zgodilo se je, kakor si ukazal; in še je prostor.“ In Gospod reče hlapcu: „Pojdi na pota in prelaze in primoraj jih noter iti, da se napolni moja hiša. Povem vam pa, da nobeden onih mož, kateri so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.“

Pomen prilike je iz zgodovine razviden; Jezus je govoril pre-roško, vendar tako, da so poslušalci lahko razumeli, da so tudi prizadeti, da so sicer povabljeni, pa nočejo priti.

Človek, ki je napravil večerjo je nebeški Oče. Oboje: pripravlanje in povabljenje se je vršilo ves čas stare zaveze, začetkoma po očakih, potlej po Mozesu in drugih prerokih. — *Hlapec* pa, ki je povabljen k večerji šel klicat, je Jezus Kristus, ki je sam po Judovski deželi tolikrat klical: „Pridite, pridite, vse je pripravljeno,“ in potlej po apostelnih in drugih svojih namestnikih. — *Povabljeni* so bili Judje in sicer pred vsem njih učitelji in voditelji. *Velika večerja* pa pomeni kraljestvo božje na zemlji, t. j. sv. cerkev, pa tudi nebeško kraljestvo, ker nihče se ga ne bo vdeležil, če ni maral za božje kraljestvo na zemlji; in posebej še presv. rešnjje Telo.

Pa oglejmo si nekoliko natančneje, kako je vse pomenljivo v tej prekrasni priliki in kako se vse tako lepo vjema in sicer I. večerjo samo, pa II. povabljenec.

I. Večerja se imenuje sv. cerkev, ker je bila vstanovljena v „polnosti časov“ v „zadnjih časih“; vse kar je Bog storil za izvoljeno ljudstvo v stari zavezi, je bilo le pripravlanje za Kristusovo cerkev, in milosti so se delile le z ozirom na prihodnjega Odrešenika. — Večerja je v dnevu zadnja jed, je nekaka priprava za počitek; sveta cerkev tudi pripravlja človeka za večni počitek. Le kdor se je okrepčal pri nebeški mizi, ki jo pogrinja sv. kat. cerkev, bode v večnosti sladko počival. Da, sv. cerkev je edino zveličavna; zato pristavi Jezus: *Povem vam, da nobeden onih mož, kateri so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.*

Velika večerja se imenuje sv. cerkev zavoljo začetnika svojega Jezusa Kristusa, Sinu božjega. Vsa kraljestva na zemlji in vse nprave so delo človeških rok, edino le sv. katoliška cerkev je božje delo. — Velika večerja je sv. cerkev zavoljo tolikega števila svojih udov in vdeležencev. Po vesoljnem svetu je razširjena, povsod pogrinja svoje mize in vabi vse, katerikoli hočejo priti. Kako veličastna večerja je to: ako si mislimo vse one, ki so bili že v sv. cerkvi vse čase, kar obstoji, in posebej one, ki so se v njej zveličali, ker ti so že vsi tesno z nami skleneni po občestvu svetnikov; kajti sv. cerkev ni omejena le na ta svet, marveč sega tudi v večnost — v nebeške višave, ker se imenuje zmagoslavna cerkev. Zato pravimo, da ta velika večerja pomeni tudi nebeško kraljestvo. — Velika večerja je sv. cerkev zavoljo obilnih, tako okusnih jedil, ki jih daje povabljenecem

in zaradi prelepih priprav. Naj le nekatera naštejemo: slastni in tečni kruh besede božje; studenčnica božjih milosti v svetih zakramentih, posebej presveto meso božjega Jagnjeta in rajsko vino presvete rešnje Krvi v daritvi sv. maše in v najsvetejšem zakramentu; najzlahatniše sadje — vabljivi zgledi krščanske popolnosti; najkrasniše mizne okrasitve — prelepi obredi službe božje in praznične slovesnosti; najčastniši sedež — med otroci Božjimi; in povrh vsega še preljubeznjivi strežniki — Jezus Kristus, ki po svojih vidnih namestnikih sam nevidno pogostuje in oveseljuje svoje povablence, da imajo pogostokrat že tu na zemlji nekak predokus one nebeške večerje, katera je vsem pripravljena, kateri se pozemeljske vredno vdeležujejo. O zares, *blagor mu, kateri bo jedel v božjem kraljestvu!* — Velika večerja je sv. cerkev, ker ni le postavljena za vse ljudi in kraje, marveč tudi za vse čase. Zemeljska kraljestva razpadajo, vladarstva se menjavajo, — sv. cerkev pa nepremakljivo ostane na oni trdni skali, na katero jo je postavil njen božji Začetnik. Naj pa se tudi zoper njo vzdigujejo še tako silni viharji, — celó peklenske sile, ne bodo je premagale!

Vse to velja tudi, ako razlagamo priliko tako, da nam večerja pomeni nebeško veselje. Gostija je že sploh menda pri vseh narodih simbol veselja in radosti, kako da bi nam ne bila tudi podoba največje, večne radosti v nebesih? Saj že naš jezik to razodeva, ko pravi, da veselje „uživamo“. In v nebesih bo Bog sam, večna resnica in neskončna dobrota, hrana našim dušam; zato pravi tudi katekizem, da bomo Boga vekomaj „uživali“, ko ga bomo gledali z obličja v obličje. *Napili se bodo od obilnosti tvoje hiše, in s potokom svoje radosti jih boš napajal.* (Ps. 35, 9.) — Večerja se nebeško veselje zato imenuje, ker se ga bomo vdeležili še le tedaj, ko mine dan našega življenja, našega delovanja za nebesa; po telesu pa še le celó po sodnjem dnevu. — Velika večerja pa se naše zveličanje iz enakih vzrokov imenuje, kakor sv. cerkev — saj si ga le po njej moremo pridobiti in Kristus jo je zato ustanovil, da bi bili po njej vsi zveličani.

Slednjič se tudi jako lepo podá, ako presveto rešnje Telo primerjamo z veliko večerjo. Ali si moremo pač plemenitejšo in slavnijo gostijo misliti, kakor je miza Gospodova, kjer uživamo telo in kri Jezusa Kristusa — angeljsko hrano našim dušam v večno zveličanje? Večerja se po pravici imenuje, ker je vedno ponavljanje tega, kar je Zveličar storil pri zadnji večerji; pa tudi zato, ker ima biti slehernemu na večer življenja močno krepilo za težko pot iz časnosti v večnost — kot zadnja popotnica. Velika je tudi ta angeljska večerja, ker veličastna je hrana, ki se tu uživa, — pravo telo in prava kri Kralja nebes in zemlje; ker veliko je povablencev — vsi katoliški kristijani po celem svetu so vabljeni; ker pri njej veliko moč zadobivajo vsi, kateri jo vredno uživajo, junaško moč, hudemu se hrabro ustavljati in v dobrem krepko napredovati, — za stavo večnega življenja.

II. Povabljeni so trojne vrste:

Prvi so bili povabljeni Judje, posebno njih prvaki in zastopniki, veliki duhovni, pismarji in farizeji. A povabila niso sprejeli, marveč so se po vrsti izgovarjali. Gospod nam navede tri take povabljene za izgled, in sicer zato le tri, ker ta trojni izgovor velja lahko za vse druge. Ta trojni izgovor namreč tako jasno spominja na besede sv. Janeza, s katerimi nam naznanja vse hudo na svetu, ko pravi: *Vse, kar je na svetu, je poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja*. Vsi grehi in vse hudobije se toraj porazdelijo v te tri oddelke: napuh, lakomnost in nasladno uživanje. In kdorkoli se od grešnega življenja ne mara posloviti, nima veselja za cerkev Kristusovo in v nebeško kraljestvo ne bo prišel.

Voditelji judovskega ljudstva — bogati, zdravi in močni v hiši Izraelovi — se toraj za Jezusovo vabilo niso zmenili, zato pošlje Gospod v svojem neskončnem usmiljenju na ulice in ceste — še zmiraj v mestu — povabit revnih, slabih, slepih in kruljevih. Revno judovsko ljudstvo je rado poslušalo Jezusov nauk in je z veseljem šlo za Jezusom, ker je bil sam ves čas reven; tudi slabi in nadložni, katerim je čudežno pomagal, so se ga hvaležno oklenili; slepi se imenujejo nasproti pismarjem in farizejem, ki se v svoji prevzetni navidezni učenosti za Jezusa niso zmenili, vsi oni priprosti ljudje, kateri so spoznali svojo nevednost in so radovoljno poslušali sv. evangelij iz božjih ust Jezusovih; kruljeve, kateri si sami ne morejo pomagati, pa smemo slednjič imenovati cestninarje in grešnike, ki so spoznali svojo nezmožnost in pri Jezusu iskali pomoči in odpuščanja.

Ker pa tudi še teh ni bilo zadosti, da bi bili napolnili hišo Gospodovo, sv. cerkev, pošlje hlapca še ven iz mesta, — na pota in razpotja, da naj sili k gostiji vse, katere bo dobil. To slednje vabilo pa velja nevernikom ali paganom. Neskončno dobrotljivi Bog hoče, da bi vsi ljudje prišli k spoznanju resnice in da bi bili vsi zveličani. Zato govori aposteljinom: *Priče mi boste v Jeruzalemu in po vsej Judeji in Samariji in do kraja sveta*. (Dej. ap. 1, 8.) Ves svet je toraj povabljen in nihče se ne more po pravici izgovarjati.

Kar je tu rečeno o povabljenju v sv. cerkev, vse to se da tudi razložiti o povabljenju v nebeško kraljestvo in še posebej o povabljenju k mizi Gospodovi. Če se je ubogi grešnik tudi še tako daleč odstranil od hiše Očetove, pa si k sreči vzame vabeči glas dušnega pastirja in se resnično spokori, ga Jezus radostno pogosti že tu na zemlji pri angeljski mizi in po smrti ga bo sprejel v svoje kraljestvo k večni večerji. Posvetnjaki pa, ki se prevzetno izgovarjajo in nehvaležno mašijo ušesa milo vabečemu klicu Jezusovemu, ter se tukaj ne zmenijo zanj v presv. rešnjem Telesu, bodo tudi tam vekomaj ločeni od njega: *Povem vam pa, da nobeden onih mož, kateri so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje!*